

Nachtvlinders in Zeeland

Jaarverslag 2008

*Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland
Stichting Het Zeeuwse Landschap*

*Met medewerking van:
Vlinderwerkgroep West Zeeuwsch-Vlaanderen
(werkgroep van Natuurbeschermingsver. 't Duimpje)*

*opgesteld door:
A.M. Baaijens & R. Joosse (2009)*

INHOUD

1. INLEIDING	3
1.1 Leeswijzer.....	3
2. DOELSTELLINGEN	4
3. ONDERZOEKSMETHODEN & RESULTATEN	5
3.1 De lichtval.....	5
3.2 Overige onderzoeksmethoden.....	6
3.3 Onderzoeksresultaten	6
3.3.1 Lichtvallen op vaste locaties.....	6
3.3.2 Waarnemingen van rupsen en poppen	7
3.3.3 Onderzoek met licht op lakens (tijdens de Nationale Nachtvliedernacht)	7
3.3.4 Nachtvlieders op smeer	8
3.4 Opvallende waarnemingen	8
3.4.1 Nieuwe soorten voor Zeeland.....	8
3.4.2 Aan naaldbomen gebonden soorten in Zeeland in 2008	10
3.4.3 Bijzondere waarnemingen	11
3.4.4 Dagactieve soorten.....	12
3.4.5 Afwijkingen.....	13
3.4.7 Opvallende soorten van stad en dorp	14
3.4.8 Tholen/Sint Philipsland	15
3.4.9 West Zeeuws-Vlaanderen	15
3.5 Totaaloverzicht.....	16
3.6 Bijzondere bijvangsten	17
3.6.1 Kokerjuffers in Zeeland.....	17
4. DISCUSSIE	20
4.1 Het weer in 2008.....	20
4.2 Gebruik van verschillende onderzoeksmethoden.....	20
4.3 Frequentie	20
4.4 De betrouwbaarheid van waarnemingen.....	21
4.5 Ontbrekende gegevens.....	21
5. EDUCATIE, VOORLICHTING & PUBLICATIES	22
5.1 Extra aandacht op Tholen	22
5.2 PZC en tijdschrift Zeeuws Landschap.....	22
6. EVALUATIE & VOORUITBLIK	23
6.1 Korte terugblik	23
6.2 Vooruitblik 2009.....	23
6.3 Acquisitie.....	23
7. DANKWOORD	24
Lijst van figuren en bijlagen	26

1. INLEIDING

De tijd vliegt voorbij, die stelling geldt voor velen. Voor verreweg de meeste nachtvlindersaars is dat niet anders. Voor u ligt "Nachtvlinders in Zeeland, jaarverslag 2008", alweer het tweede van de zes geplande jaarverslagen. Het jaarverslag geeft primair de resultaten weer met betrekking tot de wezenlijke onderdelen van het onderzoek in het betreffende onderzoeksjaar, maar geeft tevens een doorkijk richting het vervolgonderzoek in de nog volgende jaren en de daarbij behorende activiteiten. Daarnaast wordt er in dit jaarverslag ook met enige regelmaat een vergelijking gemaakt met het eerste onderzoeksjaar, want een dergelijke vergelijking levert al een hoop interessante informatie op, maar dat leest u vanzelf!

Na de start van het project in 2007, heeft de Vlinder- en Libellenwerkgroep en Stichting Het Zeeuwse Landschap, onder andere in samenwerking met de Vlinderwerkgroep West Zeeuwsch-Vlaanderen, in 2008 een voortvarend vervolg gegeven aan een zes jaar durend veldonderzoek naar het voorkomen van macronachtvlinders in Zeeland. Een belangrijk doel is om de resultaten van dit onderzoek te bundelen in een atlas, als onderdeel van de boekenserie Fauna Zeelandica. De begin 2007 vastgestelde projectbeschrijving "Op weg naar de Nachtvlinderatlas van Zeeland" is de basis van de onderzoeksfase, die dus in dat jaar is gestart in en loopt tot en met 2012. In dat document zijn de doelstellingen, planning, werkwijze en onderzoeksmethoden beschreven. De projectbeschrijving is de leidraad voor de deelnemende partijen en de projectmedewerkers.

Voorliggend jaarverslag is dus een belangrijke bouwsteen voor de beoogde atlas, maar is tevens een verantwoording richting de partijen die dit project financieel hebben gesteund en daardoor mogelijk hebben gemaakt. Uiteraard wordt in dit verslag ook inzichtelijk gemaakt hoe we het geld hebben besteed. Tegelijkertijd bevat het voor de vrijwilligers die in 2008 hebben meegewerkt een hoop gebundelde informatie, niet alleen van hun eigen inspanningen, maar die van iedereen. Daarmee fungeert het jaarverslag ook als handvat voor het komende onderzoeksjaar, want bijvoorbeeld in de bijlage van waargenomen soorten kan in één oogopslag worden gekeken of een soort in Zeeland al eerder is gezien. Met name ten aanzien van zeldzaamheden, maakt dat de vrijwilligers extra alert. Kortom, dit jaarverslag staat weer boordevol informatie en bevat hopelijk voor ieder wat wils. Veel leesplezier!

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de doelstellingen verwoord, zoals die eerder in de projectbeschrijving van de onderzoeksfase 2007-2012 "Op weg naar de Nachtvlinderatlas van Zeeland" zijn geformuleerd. De gebruikte onderzoeksmethoden en -locaties staan beschreven in hoofdstuk 3. Binnen dat hoofdstuk is paragraaf 3.3 de belangrijkste, want daarin staan de onderzoeksresultaten. De opvallendste waarnemingen worden in diverse subparagrafen uitgebreid behandeld. De regio's Tholen/Sint-Philipsland en West Zeeuws-Vlaanderen krijgen extra aandacht, omdat het onderzoek daar ver is gevorderd.

In hoofdstuk 4 wordt een aantal zaken genoemd die de onderzoeksresultaten kunnen beïnvloeden. Niet alleen de weersomstandigheden, maar ook de verschillende onderzoeksmethoden en -frequenties zijn van invloed.

In hoofdstuk 5 is te lezen welke publieksacties er zijn geweest.

Hoofdstuk 6 bevat het financiële overzicht van 2008 en wordt eveneens aangegeven hoe het staat met de sponsoring.

Hoofdstuk 7 is een korte evaluatie van het afgelopen seizoen en bevat een beknopte samenvatting van de plannen voor 2009.

Het laatste hoofdstuk betreft een dankwoord, gericht aan een flink aantal organisaties en personen die gezamenlijk dit project in 2008 hebben mogelijk gemaakt.

In de bijlage is een tabel opgenomen waarin alle macro-nachtvlinders zijn opgenomen die bekend zijn van Zeeland. Van de vlinders die in 2008 zijn waargenomen, wordt per soort het aantal waarnemingen en het aantal exemplaren vermeld, zodat een algemene indruk ontstaat welke soorten algemeen zijn en welke soorten niet.

2. DOELSTELLINGEN

In de projectbeschrijving van de onderzoeksfase 2007-2012 "Op weg naar de Nachtvlienderatlas van Zeeland" zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Het vóórkomen (per type natuur) van macronachtvlinders in Zeeland in beeld brengen in een periode van 6 jaar (2007-2012). Dit zal worden gerealiseerd door middel van gericht veldonderzoek. Tijdens de onderzoeksfase (het veldwerk) wordt een gegevensbestand opgebouwd. Deze database kan mogelijk door middel van geografische informatiesystemen worden gekoppeld aan bestanden van bijvoorbeeld vegetatie en beheersgegevens. Door ook aantallen te tellen, wordt de huidige status per soort vastgesteld.
- De verzamelde kennis zal op een populair wetenschappelijke wijze worden uiteengezet voor een breder publiek, in de vorm van een atlas. Naast het verspreidingsbeeld per biotoop zal indien mogelijk worden ingegaan op veranderingen ten opzichte van het historisch voorkomen (uitbreiding, achteruitgang en oorzaken).
- Het vergroten van het draagvlak voor natuurbeheer en natuureducatie; door het bundelen van de kennis van de vrijwilligers die zich bezig houden met het verzamelen van nachtvliendergegevens en het opleiden van nieuwe vrijwilligers door de gehele provincie. Tevens het vergroten van de kennis van het publiek middels publicaties en het organiseren van zoekacties en fotoacties, waardoor ook bij het publiek meer kennis over en draagvlak voor nachtvlinders ontstaat.
- Het ontstane netwerk van vrijwilligers kan worden ingezet bij het signaleren van toekomstige veranderingen (monitoring) en kan een belangrijke positieve uitstraling geven richting natuureducatie en natuurbeheer. De atlas zal behalve als naslagwerk en bron van gegevens voor natuurbeheer tevens de nu nog veelal onbekende groep van macronachtvlinders bereikbaar maken voor een breed publiek.

Het nieuwe Oost Zeeuws-Vlaamse onderzoeksteam Hans Vercouteren uit Zandstraat (links) en Frank Boerebach uit Hoek (midden) aan het werk op locatie in Sas van Gent. Foto Anton Baaijens.

3. ONDERZOEKSMETHODEN & RESULTATEN

3.1 De lichtval

Het geschiktste middel voor systematisch nachtvlinderonderzoek is en blijft de lichtval, want die kan te allen tijde worden ingezet, onder alle weersomstandigheden. Bovendien werkt hij gedurende de gehele nacht, zonder dat er iemand aanwezig hoeft te zijn. Mede daardoor kunnen er per nacht meerdere vallen tegelijk worden ingezet en dus meerdere locaties tegelijk worden onderzocht. De vlinderval is daarom het belangrijkste onderzoeksmiddel gedurende het hele project en dat was zeker ook het geval in 2008. Door het consequent inzetten van de lichtvallen zijn de meeste gegevens verzameld en leveren daarmee het belangrijkste aandeel aan de dataset.

Er wordt gebruik gemaakt van een standaard type lichtval. Wanneer de lamp brandt, schijnt er een lichtbundel recht de lucht in. De vlinders komen gedurende de nacht op het licht af en vliegen via de trechter in de bak, waarna ze vervolgens rustig wegkruipen in eierdozen die daar speciaal voor dat doel zijn weggelegd. De lichtval wordt 's avonds aangezet en kan de volgende morgen wanneer het licht is worden gecontroleerd. Doordat het licht is vliegen de nachtvlinders niet weg en kunnen daardoor rustig worden gedetermineerd, geteld en genoteerd. De vlinders worden daarna op de vanglocatie weer vrijgelaten.

Een belangrijke opdracht voor de coördinator en de onderzoeksteams was om begin 2008, in nieuwe nog niet bemonsterde uurhokken, geschikte locaties voor de lichtvallen te vinden en daar vervolgens voldoende inventarisaties uit te voeren. Tijdens de selectie van nieuwe locaties diende rekening te worden gehouden met het type biotoop, want het is belangrijk dat de onderzoeksresultaten over de gehele provincie zo veel mogelijk een juiste afspiegeling vormen van de verschillende Zeeuwse landschapstypen.

In 2008 zijn gelukkig weer zonder al te veel problemen mensen gevonden die bereid bleken om het gehele seizoen een vlinderval op hun erf te zetten. Deze "locatiedonateurs" werden gevraagd om de avond voor een inventarisatieronde de val aan te zetten. Ondanks dat het tweewekelijks aanzetten van de val, en het na de inventarisatie droog wegzetten toch wel enige inspanning met zich meebrengt, waren de mensen meestal heel erg enthousiast. De coördinatie en het onderzoekswerk in de regio West Zeeuws-Vlaanderen werd verzorgd door de Vlinderwerkgroep West Zeeuwsch-Vlaanderen. In tabel 1 is opgenomen waar in 2008 lichtvallen stonden opgesteld en welke onderzoeksteams de vallen op inhoud hebben onderzocht.

Tabel 1. Overzicht van de locaties waar in 2008 lichtvallen zijn opgesteld.

Nieuwe locaties	Biotoop	Deelnemers/onderzoeksteams
Schouwen-Duiveland		
Oosterland, Maire	Rietland/moeras	J.K. de Bruijn
Tholen/Sint Philipsland		
Tholen, Botshoofd	Polder/akkers/bos	A.M. Baaijens
Tholen, Oudeland	Polder/grasland/akkers	A.M. Baaijens
Poortvliet	Polder/akkers/siertuin	A.M. Baaijens
Sint Annaland	Dorp/polder/grasland/akkers,	A.M. Baaijens
Noord-Beveland		
Neeltje Jans	Duingebied	C. Jol
Kamperland	Bosgebied	J. van Vuure
Zuid-Beveland		
Nieuwdorp	Woonwijk/tuinen	C.J. Los
's Heer Abtskerke,	Boerenerf/polder	C.J. Los
Kruiningen, Den Inkel	Bosgebied/polder/moeras	H. Wagenaar/P. Jopse
West Zeeuws-Vlaanderen		
Eede	Erf, akkers/graslanden	A. Almekinders/H. van Kuijk
Breskens	Erf, polder/akkers	A. Almekinders/H. van Kuijk
Goedleven	Erf, polder/akkers	P. Simpelaar/H. Bondewel
IJzendijke	Woonwijk/tuinen/polder	P. Simpelaar/H. Bondewel
Oost Zeeuws-Vlaanderen		
Sas van Gent	Woonwijk/polder	H. Vercouteren
Zuiddorpe	Bosgebied	A.M. Baaijens
Clinge	Bosgebied	A.M. Baaijens/E. Taelman/J. de

Nieuwe locaties	Biotoop	Deelnemers/onderzoeksteams
		Bakker
Graauw	Polder/grasland/akkers	A.M. Baaijens/C. & C. Boogaard
Koewacht, Pereboomsgat	Polder/rietland/grasland	A.M. Baaijens/L. Persijn
Hoek	Kreek/akkers	A.M. Baaijens/F. Boerebach
Walcheren		
Biggenkerke, pompstation	Duingebied	R. Joosse/J. van Belzen

3.2 Overige onderzoeksmethoden

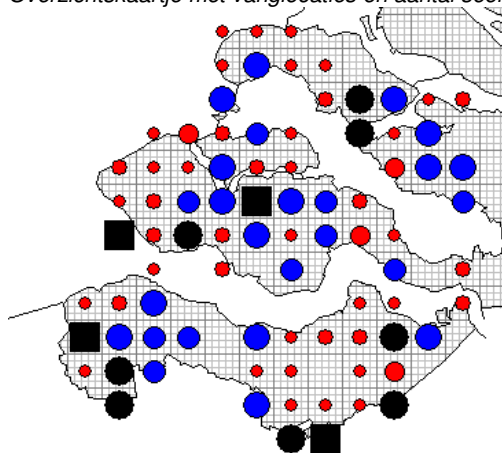
In de projectbeschrijving "Op weg naar de Nachtvlinderatlas van Zeeland" zijn nog tal van andere onderzoeksmethoden beschreven, die in combinatie met de nachtvlinderatlas kunnen worden gebruikt om zoveel mogelijk waardevolle gegevens te verzamelen. In 2008 zijn diverse andere methoden gebruikt, met wisselende intensiteit en resultaat. Het voert te ver om hier een uitgebreide beschrijving van die methoden op te nemen, maar de (soms heel verrassende!) resultaten die hiermee zijn verkregen, zijn uiteraard wel specifiek in dit verslag opgenomen.

3.3 Onderzoekresultaten

3.3.1 Lichtvallen op vaste locaties

In 2008 zijn voor het Zeeuwse nachtvlinderproject 21 lichtvallen ingezet, evenveel als in 2007. Van de 21 nog niet eerder onderzochte uurhokken zijn er 8 door de professionele onderzoeker geïnventariseerd, de overige 13 uurhokken door de vrijwillige onderzoeksteams. Een aantal teams is, met name in de drukke zomermaanden, geassisteerd door de professionele onderzoeker. In tabel 2 is te zien dat op sommige locaties het benodigde aantal bezoeken niet is gehaald. Een belangrijke reden daarvoor was dat het voorjaar erg koud was. Onder de 6 graden Celsius vliegen er nauwelijks vlinders en dan heeft het zetten van de lichtval heel weinig zin. De andere reden was de zomervakantie: veel tellers waren in juli op vakantie. Op deze locaties moet, in het voorjaar en/of in de zomer, nog enkele keren een telronde worden ingehaald. Op locaties waar beduidend meer "gaten" in de dataset zitten en dus nog te weinig is geïnventariseerd, zal de lichtval in 2009 blijven staan. In beide gevallen kan dan toch, door het exact plannen van de telmomenten, voor één locatie een dataset worden verkregen die een geheel jaar (lees vliegseizoen: maart-november) beslaat.

Overzichtskaartje met vanglocaties en aantal soorten.

- 1 soort (15 hokken)
- 2-25 soorten (28 hokken)
- 26-50 soorten (4 hokken)
- 51-100 soorten (10 hokken)
- 101-150 soorten (15 hokken)
- 151-200 soorten (8 hokken)
- >200 soorten (4 hokken)

In 2008 is in 37 uurhokken (blauw en zwart) regelmatig onderzoek gedaan met lichtvallen. Van deze 37 hokken waren 21 hokken nog niet eerder onderzocht.

Het resultaat dat in 2008 is behaald met de 21 lichtvallen, bedraagt gemeten in aantal vlinders ruim 31000 exemplaren. Gemiddeld werden 126 soorten per locatie geteld. In 2007 zijn met dezelfde 21 lichtvallen 29500 vlinders geteld, met gemiddeld 125 soorten per locatie. Het totaal in 2007 getelde nachtvlinders bedroeg 62500 exemplaren. Het totaal in 2008 getelde nachtvlinders bedroeg ongeveer 79000 exemplaren.

Naast de projectverplichting (het inventariseren van witte hokken) zijn er in 2008 dus ongeveer 43000 nachtvlinders extra geteld. Hiervoor zijn 14 extra lichtvallen gebruikt, die eigendom zijn van Zeeuwse nachtvlindersaars. Meestal wordt door deze nachtvlindersaars alleen in de eigen tuin geteld, maar een

enkele keer ook elders. Verschillende waarnemers zetten hun val meerdere keren in een week. In West Zeeuws-Vlaanderen werd op één locatie (bij Retranchement), met meerdere vallen tegelijk, regelmatig onderzoek gedaan naar de mate van plaatsgebondenheid van nachtvlinders. Dit verklaart mede het hoge aantal van 43000 getelde vlinders. De verschillende “thuis-telmethodes” wijken dus af van de telmethode die wordt gehanteerd in de witte hokken. Bij het analyseren van de verzamelde gegevens is het daarom belangrijk om rekening te houden met de verschillende gehanteerde telmethoden.

Tabel 2. Inventarisatie-inspanning met lichtvallen van nieuwe uurhokken in 2008.

Nieuwe locaties	biotoop	IR	S	soorten	exempl.
Schouwen-Duiveland					
Oosterland, Maire	Rietland/moeras	18	-2	129	1492
Tholen/Sint Philipsland					
Tholen, Botshoofd	Polder/akkers/bos	13	-2	131	1359
Tholen, Oudeland	Polder/grasland/akkers	12	-3	78	537
Poortvliet	Polder/akkers, siertuin	12	-3	114	2085
Sint Annaland	Dorp/polder/grasland/akkers	12	-3	110	1484
Noord-Beveland					
Neeltje Jans	Duingebied	13	-2	104	1133
Kamperland	Bosgebied	23	-2	147	1537
Zuid-Beveland					
Nieuwdorp	Woonwijk/tuinen	7	-8	97	670
's Heer Abtskerke,	Boerenerf/polder	6	-9	57	199
Kruiningen, Den Inkel	Bosgebied/polder/moeras	6	-9	99	434
West Zeeuws-Vlaanderen					
Eede	Erf, akkers/graslanden	14	-1	153	3159
Breskens	Erf, polder/akkers	16	+	135	1446
Goedleven	Erf, polder/akkers	9	-6	71	367
IJzendijke	Woonwijk/tuinen/polder	11	-4	77	499
Oost Zeeuws-Vlaanderen					
Sas van Gent	Woonwijk/polder	13	-4	119	109
Zuiddorpe	Bosgebied	15	-1	167	1921
Clinge	Bosgebied	31	-2	172	1791
Graauw	Polder/grasland/akkers	34	-2	137	2990
Koewacht, Pereboomsgat	Polder/rietland/grasland	46	+	218	3772
Hoek	Kreek/akkers	13	-2	116	1510
Walcheren					
Biggenkerke, pompstation	Duingebied	17	+	210	2615

*IR is het aantal inventarisatieronden per locatie

*S staat voor spreiding van de inventarisatieronden over het gehele seizoen, waarbij + voldoende betekent en – onvoldoende, met daarbij het aantal inventarisatierondes dat nog gedaan moet worden.

* Het minimaal aantal inventarisatierondes moet 15 zijn, maar wel met een juiste spreiding.

Bijvoorbeeld: Bij Kamperland is 23 maal geïnventariseerd maar niet in de maand juli: S is dus –2.

3.3.2 Waarnemingen van rupsen en poppen

Van rupsen werden 22 waarnemingen verzameld van 16 soorten. Drie soorten vormen de absolute hoofdmoot van de waarnemingen: de Bastaardsatijnvlinder (*Euproctis chryorrhoea*) (9001 exx.) de Sint-jacobsvlinder (*Tyria jacobaeae*) (2984 exx.) en de Eikenprocessierups (*Thaumetopoea processionea*) (1200 exx.) Verder werden vanuit Oost-Zeeuws-Vlaanderen nog 20 rupsen gemeld van de Slakrups (*Apoda limacodes*), geklopt uit laag hangende takken van eiken. Voor de overige waarnemingen, zie de soortentabel in de bijlage.

3.3.3 Onderzoek met licht op lakens (tijdens de Nationale Nachtvliedernacht)

Er is in 2008 weinig gevangen met de methode licht op lakens. In de nacht van 29 op 30 augustus is door enkele nachtvliedersaars meegedaan aan de Nationale Nachtvliedernacht, een landelijke activiteit georganiseerd door de Vlinderstichting. De locaties moesten van te voren worden doorgegeven. In een persbericht in de regionale kranten werden mensen uitgenodigd om een kijkje te komen nemen bij een van deze excursiepunten. Het weer was tijdens de Nationale Nachtvliedernacht vrij gunstig en op diverse locaties was het “gezellig” druk. Mede dankzij het gunstige weer was dit een succesvolle

activiteit. In Arnemuiden was er een excursiepoint bij Jan van Belzen (huisadres, 43 vlinders); in Lamswaarde bij Joop de Bakker huisadres en bij de Weel (samen 85 vlinders). Op Noord-Beveland stonden 3 lakens opgesteld in het natuurgebied de Schotsman (143 vlinders). Op alle locaties is ook met smeer of rot fruit gewerkt. Dit leverde bij de Weel bij Lamswaarde 14 vlinders op, waaronder een Rood weeskind (*Catocala nupta*) en op de Schotman 9 vlinders, waaronder 2 fraaie Braamvlinders (*Thyatira batis*). Verder is er in mei nog een lakeninventarisatie uitgevoerd in Retranchement.

3.3.4 Nachtvinders op smeer

In 2008 is er extra aandacht besteed aan de vangmethode “nachtvlinders op smeer”. Er stond een artikel over nachtvinders op smeer in het tijdschrift Het Zeeuws Landschap. Diverse waarnemers en belangstellenden zijn er vervolgens mee aan de slag gegaan. Een aantal mensen heeft vaste “voederplaatsen” gemaakt van rot fruit; anderen hebben stroop of rotte bananen op boomstammen gesmeerd. In de Manteling van Walcheren is door de professionele onderzoeker een smeerroute uitgezet, waar op 4 verschillende plekken bomen zijn ingesmeerd met rotte banaan. Die routes zijn diverse keren bezocht, waarvan één keer in excursieverband. Vooral in de Manteling kwamen veel exemplaren van de Bosbesuil (*Conistra vaccinii*) en de Wachtervlinder (*Eupsilia transversa*) op smeer af.

Zwartvlekwinteruil,
foto Jo Clarijs

Zwart weeskind op rotte bananen,
foto Anton Baaijens

Een soort waarvan met smeer opvallend veel waarnemingen zijn verzameld in Zeeland is de Zwartvlekwinteruil (*Conistra rubiginosa*). Van deze soort waren tot 2008 erg weinig waarnemingen bekend in Zeeland, omdat deze soort slecht op licht afkomt, maar dus wel op smeer. De Zwartvlekwinteruil werd in 2008 in bijna alle regio's gezien, met in totaal meer dan 25 vlinders. Op Groot-Abeele werd op 30 augustus een Zwart weeskind (*Mormo maura*) aangetroffen op rotte bananen. De vlinder was 5 dagen later nog steeds aanwezig op dezelfde plek. Dit bleek pas achteraf, omdat van beide waarnemingen een

foto werd gemaakt. Na vergelijking van de foto's bleek het om dezelfde vlinder te gaan, want de vlinder bleek een uniek kenmerk te hebben, namelijk een halverwege afgebroken linker voelspriet.

3.4 Opvallende waarnemingen

Bij het bespreken van de opvallende waarnemingen en regio's is de volgende selectie gemaakt:

- Nieuwe soorten voor Zeeland
- Aan naaldbomen gebonden soorten in Zeeland in 2008
- Bijzondere waarnemingen
- Dagactieve soorten
- Afwijkingen
- Opvallende soorten van stad en dorp
- Bijzondere bijvangsten
- Tholen/Sint-Philipsland
- West Zeeuws-Vlaanderen

3.4.1 Nieuwe soorten voor Zeeland

In 2007 werden al 6 nieuwe soorten voor Zeeland gevangen, waaronder 1 nieuw voor Nederland! In 2008 werden opnieuw 6 nieuwe soorten voor Zeeland gevangen. Wat nieuwe soorten betreft scoort het onderzoek dus bijzonder goed; zonder deze inspanning zouden dit soort zaken niet of in een veel langzamer tempo bekend worden, maar in ieder geval niet op dit schaalniveau.

Tabel 3. Nieuwe soorten voor Zeeland in 2007.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal exemplaren
Bleekschouderuil	<i>Acontia lucida</i>	1
Witkraagrietboorder	<i>Archanara neurica</i>	8
Eiken-orvlinder	<i>Cymatophorina diluta</i>	1
Spardwergspanner	<i>Eupithecia abietaria</i>	1
Gestreepte bremspanner	<i>Perconia strigillaria</i>	1
Vale stofuil	<i>Proxenus hospes</i>	1

Van de soorten die in 2007 voor het eerst ontdekt zijn in Zeeland, zijn er in 2008 3 opnieuw waargenomen: Witkraagrietboorder, Spardwergspanner en Vale stofuil. De Vale stofuil werd gezien in Retranchement en Graauw. Deze vlinder is in Nederland tot nu toe alleen bekend van Zeeuws-Vlaanderen.

Tabel 4. Nieuwe soorten voor Zeeland in 2008.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal exemplaren
Heidewortelboorder	<i>Phymatopus hecta</i>	1
Bosrankdwergspanner	<i>Eupithecia haworthiata</i>	1
Eikentandvlinder	<i>Peridea anceps</i>	1
Booglijnuil	<i>Colobochoyla salicalis</i>	1
Moerasgoudvenstertje	<i>Plusia putnami</i>	1
Wegedoornspanner	<i>Philereme transversata</i>	1

In het bos van Clinge werd de Heidewortelboorder (*Phymatopus hecta*) gevangen. De rups van deze soort leeft in de wortels van varens. De Heidewortelboorder komt voor in Noord-Brabant en in de Belgische provincies Oost Vlaanderen en Antwerpen, maar was dus nog niet bekend van Zeeland. Op Zuid-Beveland werd de Bosrankdwergspanner (*Eupithecia haworthiata*) gevangen in Lewedorp. De determinatie werd pas na genitaalonderzoek met zekerheid vastgesteld. De rupsen leven in het wild op Bosrank, maar zullen wellicht ook verwante, veel in tuinen aangeplante clematissoorten accepteren.

Heidewortelboorder,
foto Anton Baaijens

Booglijnuil,
foto Anton Baaijens

Eikentandvlinder,
foto Hans de Bruijn

In het 40-50 jaar oude bosgebied bij Ouwerkerk, op Schouwen-Duiveland, werd in mei de Eikentandvlinder (*Peridea anceps*) gevangen. De rupsen leven op oudere eiken. De soort is bekend van het oosten van het land en de duinen in Noord-Holland, dus ver verwijderd van Ouwerkerk. In Zeeland zijn oudere eikenbossen aanwezig op de Kop van Schouwen, Walcheren (Manteling) en met name op de dekzandgebieden in Oost-Zeeuws-Vlaanderen. Dit zijn mogelijk geschikte leefgebieden voor de Eikentandvlinder en wellicht is de vlinder ook daar te vangen.

Bij Koewacht werd de Booglijnuil (*Colobochoyla salicalis*) gevangen, een landelijk zeer zeldzame verschijning, waarvan na 1980 maar enkele waarnemingen bekend zijn. Bosranden en open plekken in vochtige bossen zijn bekende leefgebieden. Als waardplanten zijn ratelpopulier en wilgen bekend.

Moerasgoudvenstertje, foto Luud Persijn

Eveneens bij Koewacht, langs het Pereboomsgat pal aan de Belgische grens, werd het Moerasgoudvenstertje (*Plusia putnami*) gevangen. Deze soort lijkt sprekend op het Goudvenstertje (*Plusia festucae*), maar is veel zeldzamer. Het Goudvenstertje is in Zeeland met 26 waarnemingen bekend in bijna alle regio's. In Kortgene werd in mei de Wegedoornspanner (*Philereme transversata*) gevangen. De rupsen leven uitsluitend op Wegedoorn. Landelijk is de soort zeldzaam, maar van Voorne en elders in Zuid-Holland zijn wel veel vindplaatsen bekend.

3.4.2 Aan naaldbomen gebonden soorten in Zeeland in 2008

Nonvlinder, foto Joop de Bakker

In Oost Zeeuws-Vlaanderen stonden 3 lichtvallen op locaties bij krekens en 2 vallen in een bosperceel met oude loofbomen (o.a. eiken en beuken) en naaldbomen (dennen en sparren). Juist die laatste 2 locaties (waterwingebied Clinge en Zuiddorpe) leverden voor Zeeland ongebruikelijke vangsten op. Er werden soms hoge aantallen gevangen van aan naaldbomen gebonden soorten (zie tabel 5). In tabel 5 staan 2 soorten die buiten de twee genoemde gebieden relatief veel werden gezien. Dit zijn de Jeneverbesspanner en de Schijn-sparspanner. Van de Jeneverbesspanner is bekend dat hij ook coniferen accepteert. Op grond van de waarnemingsverhoudingen in Zeeland zou het best mogelijk kunnen zijn dat de rupsen van de Schijn-sparspanner ook coniferen accepteren, maar in de literatuur wordt alleen spar als voedselplant genoemd.

Tabel 5. Aan naaldbomen gebonden soorten te Clinge, Zuiddorpe en overig Zeeland.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Clinge	Zuiddorpe	Overig Zld.
<i>Hyloicus pinastri</i>	Dennenpijlstaart	8	-	5
<i>Peribatodes secundaria</i>	Geveerde spikkelspanner	3	-	1
<i>Bupalus piniaria</i>	Dennenspanner	33	13	2
<i>Hylaea fasciaria</i>	Rode dennenspanner	16	1	3
<i>Eupithecia indigata</i>	Dennendwergspanner	7	-	1
<i>Eupithecia tantillaria</i>	Fijnspardwergspanner	44	26	17
<i>Thera obeliscata</i>	Naaldboomspanner	85	47	22
<i>Thera britannica</i>	Schijn-sparspanner	22	17	48
<i>Thera juniperata</i>	Jeneverbesspanner	1	-	11
<i>Pennithera firmata</i>	Hoekbanddennenspanner	18	14	-
<i>Macaria liturata</i>	Gerimpelde spanner	23	2	4
<i>Panolis flammea</i>	Dennenuil	19	2	11
<i>Lymantria monacha</i>	Nonvlinder	7	-	-
<i>Atolmis rubicollis</i> *	Zwart beertje	40	6	4
<i>Eilema depressa</i> *	Naaldboombeertje	6	1	2
Totaal		332	129	131

* rups leeft op algen en korstmossen op voornamelijk naaldbomen

3.4.3 Bijzondere waarnemingen

Zowel in Clinge als in Zuiddorpe werd de Herfstbremspanner (*Chesias legatella*) gezien met meerdere exemplaren tegelijk. De rupsen leven op brem, een struik die het goed doet op de dekzandgronden. In Zeeland is de Herfstbremspanner een zeldzame verschijning, maar is recent ook gevonden in

Herfstbremspanner, foto Joop de Bakker

Witlijntandvlinder, foto Joop de Bakker

Kloetinge en het duingebied Oranjezon. Behalve in het dekzandgebied van Zeeuws-Vlaanderen komt in bepaalde delen van het Zeeuwse duingebied ook brem voor. De Herfstbremspanner staat op Vlindernet (de website van de Vlinderstichting en Werkgroep Vlinderfaunistiek) aangegeven als kwetsbaar, omdat hij landelijk in aantal achteruit gaat. In het bos van Clinge werden verder nog de volgende bijzonderheden gevangen: Maantandvlinder (*Drymonia ruficornis*), Witlijntandvlinder (*Drymonia querna*), Hazelaaruil (*Colocasia coryli*) en Witvlekstippelspanner (*Parectropis similaria*). Verder werden daar ook enkele Geveerde spikkelspanners (*Peribatodes secundaria*) gevangen. Deze vlinder lijkt erg veel op de overal in Zeeland voorkomende Taxusspikkelspanner (*Peribatodes rhomboidaria*). In het waterwingebied bij Clinge konden de mannen van de Insectenwerkgroep de Steltkluit de aan Grote wederik gebonden Wederikdwergspanner (*Anticollix sparsata*) fotograferen. De Gehoekte schimmelspanner (*Chloroclysta citrata*) werd met zekerheid gevangen (bewijs voorhanden) bij Clinge en Westdorpe. De status van deze vlinder was in Zeeland onduidelijk, omdat werd getwijfeld of deze soort – gezien het landelijke verspreidingsbeeld (alleen het oosten van het land) wel in Zeeland zou kunnen voorkomen. De vlinder is aan de hand van de tekening op de ondervleugels te onderscheiden van de algemene *C. truncata*. Op zich is dit niet moeilijk: in een transparant potje kunnen de ondervleugels prima worden bekeken en als bewijs eventueel worden gefotografeerd. In Lamswaarde werd, evenals in 2007, opnieuw een Populierblad (*Gastropacha populifolia*) gevangen. Dit is landelijk een zeer zeldzame soort.

Wederikdwergspanner,
foto Joop de Bakker

Sleedoorndwergspanner,
foto Hans de Bruijn

Hoornbloemdwergspanner,
foto Hans van Kuijk

In West Zeeuws-Vlaanderen werd de Sleedoorndwergspanner (*Pasiphila chloerata*) voor het eerst gezien. Deze zeldzame soort, waarvan de rupsen op Sleedoornd leven, was al bekend van Walcheren en Schouwen-Duiveland. In Eede werd voor de tweede keer in Zeeland een Grijs weeskind (*Minucia lunaris*) gevangen. De eerste waarneming was in 2006 bij het Zwin. Niet nieuw voor Zeeland, maar wel verrassend, was de vangst van de Hoornbloemdwergspanner (*Eupithecia pygmaeata*) in West-Zeeuws-Vlaanderen, eveneens bij Eede. In Oostburg werd de zeldzame Bosgrasuil (*Apamea scolopacina*) gefotografeerd. Deze vlinder (een kustsoort) is in Zeeland slechts éénmaal eerder gezien in Wissenkerke.

Bosgrasuil, foto Pieter Simpelaar

Grijs weeskind, foto Hans van Kuijk

Een merkwaardig getekende Spardwergspanner (*Eupithecia abietaria*) op Tholen bleek de tweede waarneming voor Zeeland te zijn. De Purperen stipspanner (*Scopula rubiginata*) werd sinds lange tijd ook weer eens gezien in Zeeland. De vlinder werd gevangen in een lichtval in Wissenkerke. De aan Sint-Janskruid gebonden Gevlamde uil (*Actinotia polyodon*) werd gevangen bij Ouwerkerk op Schouwen-Duiveland. Deze vlinder was al bekend van Oostburg, Middelburg en Oranjezon. De Gepluimde snuituil (*Polypogon plumigeralis*) is in Nederland voor het eerst gevangen in 2006 (Waterlandkerkje en Vlaardingen). Afgelopen zomer is deze soort opnieuw twee keer gezien in Zeeland: bij 's Heer Hendrikskinderen en bij Ouwerkerk.

Gepluimde snuituil, foto Anton Baaijens

Purperen stipspanner, foto Cornellie Jol

3.4.4 Dagactieve soorten

Van de Ratelaarspanner (*Perizoma albulata*) werd een mooie populatie (17 vlinders) ontdekt in de Zoute Haard op de Kop van Schouwen. De rupsen leven uitsluitend op ratelaar, een plant van vochtige hooilanden. Later werd ook een exemplaar gevangen in Burgh. De zeldzame Ratelaarspanner vliegt vooral overdag en moet met gericht zoeken op meer plekken in Zeeland te vinden zijn. Met name in Midden-Zeeland komt ratelaar in diverse natuurgebieden soms massaal voor. De Geelpurperen spanner (*Idaea muricata*) werd gemeld van de boswachterij op Schouwen. Ook dit kleine vlindertje vliegt overdag en komt landelijk vooral voor op natte plekken in het duingebied. Mogelijk komt de Geelpurperen spanner nog (steeds) voor bij Fort den Haak bij Vrouwenpolder. In de Meeuwenduinen werd tenslotte de Echt-walstrospanner (*Phibalapteryx virgata*) gezien. Dit is een zeldzame dagactieve soort die alleen in de duinen voorkomt. De rupsen leven, zoals de naam van de soort al doet vermoeden, met name van walstro.

Van de Echt-walstrospanner zijn nauwelijks waarnemingen bekend uit Zeeland. Met gericht zoeken is de soort misschien op meer plekken in de duinen te vinden. In de duinen bij Vrouwenpolder schijnt de soort ook gezien te zijn (bron Vlindernet). Deze dagactieve soorten lenen zich ook uitstekend om anderen, minder in nachtvlinders gespecialiseerde vrijwilligers, enthousiast te maken voor het onderzoek. Op een eenvoudige, maar heel effectieve manier kunnen ze van deze soorten het verspreidingspatroon verbeteren.

Ratelaarspanner,
foto's Anton Baaijens

Vochtig bloemrijk hooiland met ratelaar in de Zoete en Zoute Haard.

3.4.5 Afwijkingen

Twee soorten die normaal niet of weinig in Zeeland worden gezien, waren in 2008 opvallend talrijk aanwezig. Het Bosbesbruintje (*Itame brunneata*) was in 2007 al opvallend talrijk in Zeeland. De soort werd in 2008 opnieuw vrijwel overal gevangen, zelfs aan de kust van Walcheren. Het Bosbesbruintje staat te boek als een zeldzame soort die vooral op de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en in Noord-Brabant voorkomt. Landelijk was het Bosbesbruintje in 2007 en 2008 opvallend talrijk in de bekende vlieggebieden. Dit massale voorkomen heeft het Bosbesbruintje wellicht aangezet tot zwerven en is dus waarschijnlijk de reden dat elders in het land veel Bosbesbruintjes werden gezien. Opvallend is dat de onderzoekers die er specifiek op hebben gelet alleen mannetjes hebben gezien en er geen meldingen zijn van vrouwtjes.

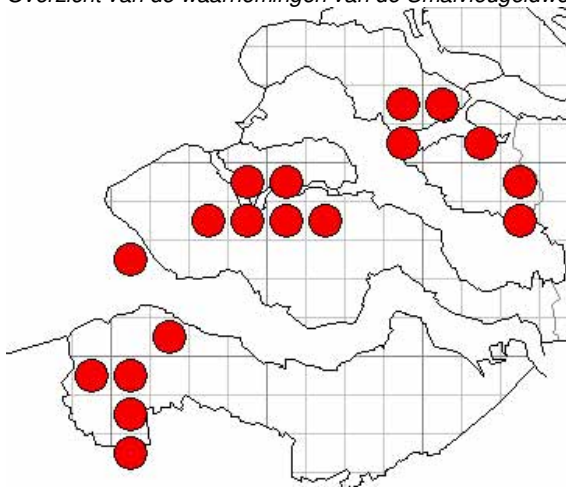

Smalvleugeldwergspanner,
foto Anton Baaijens

De tweede vermoedelijke invasieve soort is de Smalvleugeldwergspanner (*Eupithecia nanata*). Landelijk is de Smalvleugeldwergspanner een gewone soort, die verspreid over het hele land kan worden waargenomen. De vlinder komt vooral voor op de zandgronden en in de duinen, en is op sommige plaatsen zelfs talrijk. Als voedselplanten voor de rupsen worden heide en soms duizendblad genoemd. Van 1995 tot en met 2007 werden echter slechts 3 exemplaren geteld in Zeeland, maar in 2008 werden maar liefst 35 exemplaren geteld, in niet minder dan 16 uurhokken! Dit verspreidingspatroon is uiterst merkwaardig. De vlinder werd in een baan over Zeeland (van

zuidwest naar noordoost) gezien. Er waren geen waarnemingen op de Kop van Schouwen en geen waarnemingen in Oost Zeeuws-Vlaanderen. Op de Kop van Schouwen is in de periode dat de Smalvleugeldwergspanner aanwezig was in Zeeland niet of nauwelijks geïnventariseerd, maar op Neeltje-Jans (2x) en in Oost Zeeuws-Vlaanderen is juist wel intensief onderzoek gedaan. De eerste waarnemingen komen van West Zeeuws-Vlaanderen; daarna Midden-Zeeland en vervolgens Noord Zeeland.

Overzicht van de waarnemingen van de Smalvleugeldwergspanner in 2008.

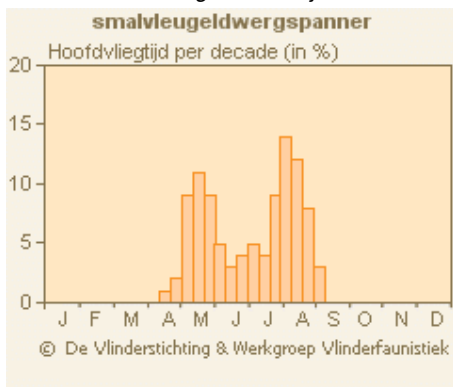

22-7-1995	Middelburg	1	2 ^e generatie
4-9-2005	St. Kruis	1	2 ^e generatie
18-10-2007	Kortgene	1	2 ^e generatie
20-4-2008	Retranchement1		
7-5-2008	Lewedorp	1	
8-5-2008	Eede	1	
9-5-2008	Breskens	1	
10-5-2008	Lewedorp	1	
12-5-2008	De Plate	1	
13-5-2008	Lewedorp	1	
16-5-2008	Eindewege	1	
17-5-2008	Oostburg	1	
17-5-2008	Ouwerkerk	1	
17-5-2008	Ouwerkerk	3	
17-5-2008	Sint Annaland	3	
17-5-2008	Tholen, Botshoofd	1	
17-5-2008	Tholen, Het Oudeland	5	
23-5-2008	De Plate	1	
23-5-2008	Kamperland	1	
23-5-2008	Retranchement	2	
23-5-2008	Retranchement	1	
23-5-2008	Retranchement	1	
23-5-2008	Retranchement	1	
24-5-2008	Dishoek	2	
24-5-2008	Oosterland	1	
29-5-2008	Lewedorp	1	
5-7-2008	Ouwerkerk	1	2 ^e generatie
9-8-2008	Oosterland	1	2 ^e generatie

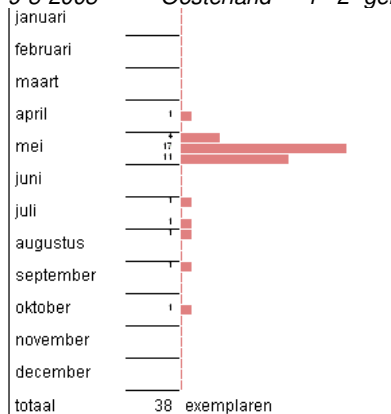
De eerste nanata werd gezien op 20 april in West Zeeuws-Vaanderen. Pas op 17 mei worden nanata's gevangen op Tholen en Schouwen.

Er zijn geen vangsten van Oost Zeeuws-Vlaanderen en de Kop van Schouwen.

Van de 2^e generatie kwam niet veel terecht in 2008, wellicht omdat de voedselplant heide schaars is in Zeeland. Opvallend is dat de historische vangsten allemaal van de 2^e generatie zijn

Vliegtijdengrafiek voor Nederland 1980-heden.

Vliegtijdengrafiek Zeeland 2008.

De vliegtijdengrafiek op Vlindernet geeft aan dat de Smalvleugeldwergspanner twee generaties heeft, en dat de tweede generatie gemiddeld talrijker is dan de eerste. Van een tweede generatie was in Zeeland echter geen of nauwelijks sprake; alleen op Schouwen-Duiveland werden in juli en augustus nog 2 vlinders gezien. Het lijkt erop dat er van een tweede generatie in Zeeland niets is terecht gekomen; wellicht omdat de voedselplant heide in Zeeland alleen van enige omvang voorkomt op de Kop van Schouwen, waar hoogstwaarschijnlijk net geen dieren van de eerste generatie terecht zijn gekomen.

Op de website UK Moths (Engeland) staat echter vermeld dat de Smalvleugeldwergspanner in Engeland slechts een partiële tweede generatie heeft. De situatie in Zeeland zou dus overeen kunnen komen met de situatie in Engeland. De resultaten van 2009 zouden dit wellicht duidelijk kunnen maken.

3.4.7 Opvallende soorten van stad en dorp

In het stedelijk gebied vinden diverse vlindersoorten een geschikte leefomgeving. Sommige soorten worden er relatief veel gezien. De rupsen leven daar op planten en struiken in particuliere tuinen of in het openbaar groen. In het openbaar groen speelt vooral het gebrek aan diversiteit aan struiken en bomen een rol als beperkende factor. Kruidenrijke grazige begroeiingen ontbreken of zijn voor rupsen niet erg geschikt om te leven, omdat de grasstroken veelvuldig "netjes" gemaaid worden. Voor de diverse soorten waarvan de rupsen in de bodem op graswortels leven is dat wellicht geen probleem.

Drievlekspanner, foto Floor van Lamoen

In Zeeland zijn enkele soorten bekend die tot op heden uitsluitend in het stedelijk gebied zijn gezien. Het meest aansprekende voorbeeld is de Drievlekspanner (*Stegania trimaculata*). De vlinder heeft een stevige populatie in de gemeente Goes, in de wijk bij de televisietoren. Ondanks dat de rupsen op populieren leven - toch ook in de rest van Zeeland bepaald geen zeldzame boomsoort - wordt de vlinder alleen hier jaarlijks gezien. Elders in Zeeland is alleen in de gemeente Kapelle ooit één vlinder gezien. In de gemeente Vlissingen, in Oost-Souburg werd na 2000, in 2008 opnieuw een Grote Berberisspanner (*Hydria cervinalis*) gezien. De rupsen van deze grote vlindersoort leven op zuurbes (*Berberis spec.*) Deze stekelige struik (de gekweekte vorm) is in Oost-Souburg veelvuldig te

vinden in het openbaar groen. De Grote berberisspanner komt verspreid over het land voor en is zeldzaam. De rups leeft ook op Wilde zuurbes.

3.4.8 Tholen/Sint Philipsland

Het onderzoek op Tholen en Sint Philipsland is grotendeels afgerond. Van de 10 uurhokken zijn er 9 systematisch onderzocht. Van diverse hokken moeten nog wel enkele inventarisatieronden worden ingehaald. Verder moet het uurhok van natuurgebied de Slikken van de Heen bij Sint-Philipsland nog worden gedaan. Dit is een interessante locatie en wordt, omdat er geen vaste stroomvoorziening is, vrijwel zeker met licht op lakens geïnventariseerd.

Het totaal aantal soorten dat in 2007 en 2008 op Tholen en Sint-Philipsland is gevangen, komt op 264. In beide jaren zijn ruim 30 soorten gevangen die het ene jaar wel en het andere jaar niet zijn gezien. Dit betekent dat 200 soorten in beide jaren zijn gezien.

Tabel 6. Tholen en Sint Philipsland in 2007 en 2008.

	2007	Niet in 2008	2008	Niet in 2007	totaal
Aantal soorten	233	35	198	31	264
Aantal waarnemingen	1507		1030		2537
Aantal exemplaren	7779		5433		13212

3.4.9 West Zeeuws-Vlaanderen

In West Zeeuws-Vlaanderen is in 2008 op een viertal nieuwe locaties geteld. Door omstandigheden is op twee van de locaties te weinig geteld. Deze locaties lijken ook geen goed beeld te hebben gegeven van de vlindersoorten in de betreffende uurhokken. Daarom wordt in die uurhokken in 2009 op andere locaties nogmaals geteld. Daarnaast wordt ook in het uurhok bij de Braakman geteld door waarnemers uit Oost Zeeuws-Vlaanderen.

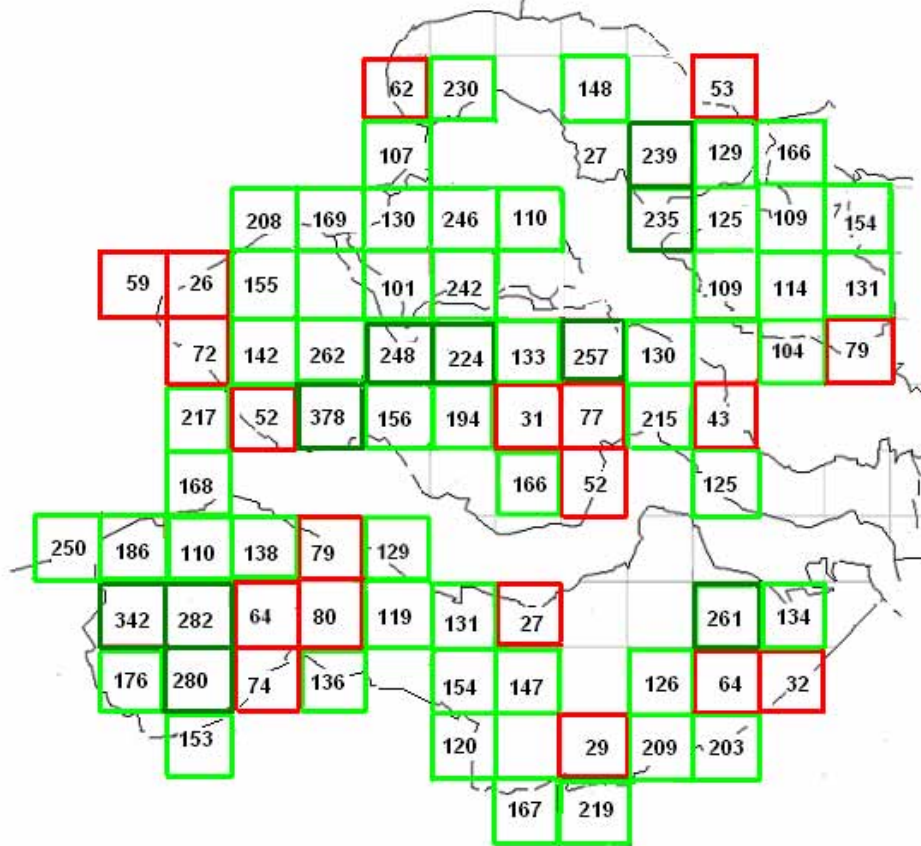
In 2008 is ook weer op de drie vaste locaties geteld. De resultaten zijn:
Retranchement, 247 soorten en 16504 exemplaren, waaronder 2951 rupsen.
Oostburg, 120 soorten en 877 exemplaren.
Sint Kruis, 173 soorten en 2626 exemplaren.

Tot nu toe zijn in West Zeeuws-Vlaanderen ruim 400 soorten waargenomen en zo'n 120.000 exemplaren, waarvan omstreeks 10.000 rupsen. Gehoopt wordt binnen de projectperiode op 450 soorten te komen.

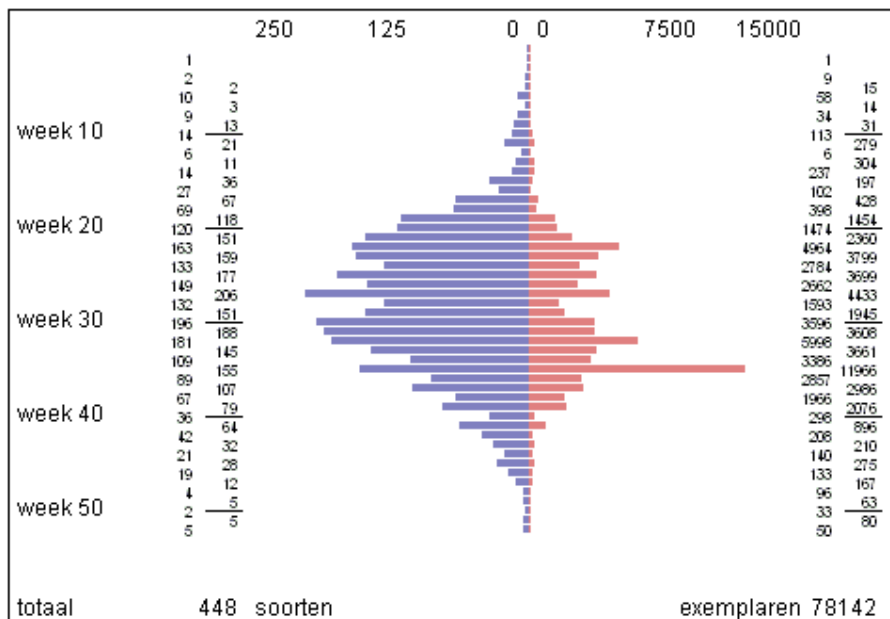
Na 2009 resten nog wat kleine gebieden waar nog geen onderzoek is gedaan. Er zal bekeken worden of het zinvol is daar een heel kalenderjaar te inventariseren. Voor 2009 wordt voorrang gegeven aan onderzoek naar vlinders die wellicht in het gebied aanwezig zijn maar tot nu toe niet zijn waargenomen. Dit betreft onder meer wesplinders en andere overdag actieve nachtvlinders en soorten die slecht met licht te vangen zijn.

3.5 Totaaloverzicht

Overzichtsk kaart stand van zaken nachtvlinderonderzoek.

Bovenstaand kaartje geeft weer hoeveel soorten bekend zijn van de verschillende uurhokken in Zeeland. De gegevens komen uit het Zeeuwse atlasbestand en zijn van 1995-2008. Het is een voorlopige kaartje, want veel historische gegevens zijn nog niet verwerkt. Donkergroene hokken zijn goed onderzocht; lichtgroene hokken zijn matig tot zeer goed onderzocht; rode en blanco hokken zijn niet tot onvoldoende onderzocht.

Grafiek van het aantal in Zeeland waargenomen soorten en exemplaren in 2008.

3.6 Bijzondere bijvangsten

Behalve nachtvlinders, vliegen er 's nachts enorm veel andere insectensoorten.

Een groot aantal daarvan komt, evenals nachtvlinders, af op (ultraviolet) licht. Omdat in het kader van het nachtvlinderonderzoek alle uurhokken van Zeeland systematisch worden onderzocht, biedt dit een unieke kans om behalve over nachtvlinders ook iets over de verspreiding en het voorkomen van andere ongewervelden te weten te komen.

Een aantal waarnemers noteert dan ook een aantal bijvangsten, zoals Meikevers, lieveheersbeestjes en/of kokerjuffers.

In de jaarverslagen is telkens een (sub)paragraaf opgenomen over de bijzondere bijvangsten. De bijvangsten zijn dus geen doel op zich. Waarnemers zijn daarom vrij om bijvangsten al dan niet te noteren of te verzamelen.

De Meikever is een van de opvallendste bijvangsten. Het is een erg grote kever, die makkelijk herkenbaar is. In 2007 werden ze uit verschillende regio's gemeld, gevangen met de nachtvlindervallen. In 2008 werden alleen Meikevers gezien in Oost-Zeeuws-Vlaanderen. In het bos van Clinge zaten soms meer dan 40 Meikevers tegelijk in de val!

Naast macro-nachtvlinders worden door diverse waarnemers ook micro-nachtvlindergegevens verzameld. Deze micro-nachtvlindergegevens worden wel doorgegeven aan de Werkgroep Vlinder Faunistiek (WVF). Waarnemers en werkgroepen (OZVI en WZVI.) zijn verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid van de eigen micro-nachtvlinderwaarnemingen. Deze worden gecontroleerd door het controlesysteem van de WVF en eventueel wordt om verificatie gevraagd.

Joop Rijnders en Eddy Taelman in het bos bij Clinge
Foto's Anton Baaijens

Een handvol Meikevers in de val

3.6.1 Kokerjuffers in Zeeland

Door Bert Higler (Coördinator kokerjufferonderzoek EIS-Nederland).

De larven van kokerjuffers (ook wel schietmotten genoemd) maken een kokertje, hetzij gedurende het hele larvenbestaan, hetzij alleen voor het verpoppen. De naam schietmot komt waarschijnlijk van het gedrag en uiterlijk van de adulten, die vaak wat op motten lijken, dat schokkerig overkomt.

In Zeeland komen weinig zoete wateren voor, zeker na de Watersnoodramp. Dat betekent dat zoete wateren opnieuw na 1953 gekoloniseerd moesten worden. Waarschijnlijk is dat proces nog niet voltooid. Daarom komen er relatief weinig soorten voor.

In de volgende tabel staan soorten, die ooit in Zeeland zijn gevangen, vóór en na 1980, maar ook vóór 2006 (uit Higler 2008), soorten die Anton Baaijens in 2007 heeft gevangen en de soorten van 2008. In de kolommen staat het aantal vindplaatsen.

Tabel 7. In Zeeland waargenomen kokerjuffers.

		Higler 2008**		2007	2008
		vóór 1980	1980-2005		
1	<i>Anabolia nervosa</i> *	0	6	0	0
2	<i>Glyphotaenius pellucidus</i>	3	2	7	10
3	<i>Grammotaulius nigropunctatus</i>	2	2	1	0
4	<i>Grammotaulius nitidus</i>	2	0	0	0
5	<i>Enoicyla pusilla</i> *	0	1	0	0
6	<i>Ironoquia dubia</i> *	1	0	0	0
7	<i>Limnephilus affinis</i>	6	5	11	20
8	<i>Limnephilus auricula</i>	4	0	10	18
9	<i>Limnephilus binotatus</i>	0	0	1	5
10	<i>Limnephilus decipiens</i>	0	2	0	2
11	<i>Limnephilus flavicornis</i>	3	12	5	5
12	<i>Limnephilus griseus</i>	1	0	0	2
13	<i>Limnephilus hirsutus</i>	1	0	0	0
14	<i>Limnephilus incisus</i>	1	0	0	0
15	<i>Limnephilus lunatus</i>	1	1	1	1
16	<i>Limnephilus marmoratus</i>	4	3	11	14
17	<i>Limnephilus sparsus</i>	0	1	1	0
18	<i>Limnephilus vittatus</i>	2	2	1	0
19	<i>Stenophylax permistus</i>	1	2	1	11
20	<i>Phryganea grandis</i>	0	3	2	0
21	<i>Phryganea bipunctata</i>	1	0	0	0
22	<i>Agrypnia pagetana</i>	0	4	2	0
23	<i>Agrypnia varia</i>	0	0	0	4
24	<i>Athripsodes aterrimus</i>	3	5	1	0
25	<i>Ceraclea albimacula</i>	0	0	0	1
26	<i>Ceraclea dissimilis</i>	0	1	2	3
27	<i>Ceraclea fulva</i>	0	0	1	0
28	<i>Ceraclea senilis</i>	0	1	1	1
29	<i>Leptocerus tineiformis</i>	2	6	6	3
30	<i>Mystacides longicornis</i>	3	10	5	7
31	<i>Mystacides nigra</i>	0	1	0	0
32	<i>Oecetis furva</i>	1	8	5	1
33	<i>Oecetis lacustris</i>	3	11	1	4
34	<i>Oecetis notata</i>	0	0	1	0
35	<i>Oecetis ochracea</i>	1	3	7	13
36	<i>Oecetis strucki</i>	0	2	0	0
37	<i>Triaenodes bicolor</i> (*)	1	0	0	0
38	<i>Ylodes reuteri</i>	1	0	0	0
39	<i>Psychomyia pusilla</i>	0	0	1	1
40	<i>Tinodes waeneri</i>	1	1	2	6
41	<i>Cyrnus flavidus</i>	1	5	0	1
42	<i>Cyrnus trimaculatus</i>	1	2	0	0
43	<i>Holocentropus picicornis</i>	1	5	1	1
44	<i>Ecnomus tenellus</i>	1	10	3	2
45	<i>Hydropsyche angustipennis</i>	0	2	0	0

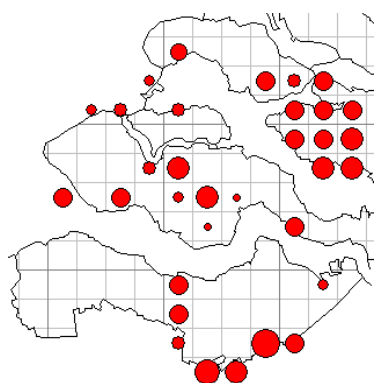
* komen slecht of niet op licht; vetgedrukt = nieuw voor Zeeland in 2007 en/of 2008

** L.W.G. Higler, 2008, Verspreidingsatlas Nederlandse kokerjuffers (Trichoptera).
European Invertebrate Survey- Nederland

Er zijn tot nu toe 45 soorten in Zeeland waargenomen, waarvan er in het huidige onderzoek 13 (nog) niet zijn gevangen, maar ten opzichte van 2006 zijn er 6 nieuwe soorten bijgekomen. Er zijn verschillende redenen, waarom soorten niet zijn gevangen. Sommige vliegen niet of zelden op licht (met asterisk). Die kunnen als larve gevonden zijn. Andere zijn (tegenwoordig) veel zeldzamer dan vroeger of er is ooit maar eens één (afgedwaald) exemplaar gevangen. Tenslotte speelt de onbekendheid met schietmotten bij de meeste deelnemers ook een rol. Kleine beestjes van 3-6 mm zullen niet snel herkend worden als schietmot. Het was opvallend, dat van enkele vindplaatsen alleen grote soorten van meer dan 10mm bewaard zijn.

Wat kunnen we zeggen over de resultaten.

1. De verspreidingsgegevens van een aantal soorten zijn (uiteraard) sterk verbeterd. Als per regio gekeken zou worden, zouden er veel nieuwe soorten per regio bij zijn gekomen.
2. Het grote aantal exemplaren van *Stenophylax permistus* is opvallend. Dit is een kokerjuffer, waarvan de larven in droogvallende beekjes en beekoevers voorkomen. Het is als adult een zeer goede vlieger, maar 11 exemplaren is toch uitzonderlijk. Misschien kunnen de larven in andere habitats gevonden worden?
3. Zeeuws-Vlaanderen loopt door in België en enkele soorten komen niet verder dan de zuidoost grens (*Holocentropus picicornis*, *Cyrnus flavidus* en *Leptocerus tineiformis*). Dit heeft zeker met de nabijheid van het larvale habitat te maken.
4. Botshoofd heeft een afwijkende soortensamenstelling. Er komen 2 soorten alleen daar voor (*Psychomyia pusilla* en *Ceraclea albimacula*). De larven leven in de grote rivieren en zijn tientallen jaren niet in Nederland waargenomen. Dit geldt in mindere mate ook voor *Ceraclea dissimilis*, die hier ook gevangen is. Waar komen deze dieren vandaan?
5. De meeste soorten horen tot de familie *Limnephilidae*. Dit zijn over het algemeen goede vliegers, die niet noodzakelijkerwijs als larve in Zeeland voor hoeven te komen. Ze hebben meestal een zomerdiapauze en leggen hun eieren buiten water op overhangende takken van oeverbegroeiing. Met regen spoelen ze dan in het (inmiddels gevulde) water. Daarom kunnen veel *Limnephilidae* in semi-permanente wateren leven. Sommige soorten kunnen ook in brak water leven (*Limnephilus affinis*).
6. Als er meer schietmotten verzameld zullen gaan worden, kan het aantal soorten alleen maar vooruitgaan en interessante bijdragen leveren aan de trichopteroïlogie.

- 1 soort (2 hokken)
- 2 soorten (4 hokken)
- 3 soorten (5 hokken)
- 4-5 soorten (1 hok)
- 6-8 soorten (13 hokken)
- 9-11 soorten (6 hokken)
- 12-14 soorten (1 hok)
- 15-17 soorten (1 hok)

Glyphotaelius pellucidus,
Foto Luud Persijn

Kaart kokerjuffervangsten in 2007 en 2008.

4. DISCUSSIE

Er zijn tal van factoren die de resultaten van het onderzoek beïnvloeden. Hierbij is onderscheid te maken in factoren die wel en die niet zijn te beïnvloeden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gebruik van onderzoeksmethoden, respectievelijk het weer. In dit hoofdstuk is beknopt uiteengezet welke factoren in 2007 het onderzoek hebben beïnvloed en welke consequenties dit heeft/kan hebben gehad op de resultaten.

4.1 Het weer in 2008

Bron: KNMI, Maand en Seizoensoverzichten.

Januari was uitzonderlijk zacht en nat. In Westdorpe was het op 20 januari 13,5 graden. De hoeveelheid zon was normaal. Februari kende een periode met zacht weer en een periode met vrij koud weer. Verder was februari vrij droog.

De eerste helft van maart was wisselvallig maar wel vrij zacht voor de tijd van het jaar, daarna zorgden noordelijke stromingen voor een koude periode. Hoewel de zon vrij vaak scheen en het vrij droog was bleef ook april lang vrij koud. Door de koude noordelijke wind in maart en april waren er nauwelijks geschikte nachten om nachtvlinders inventariseren. Uit de gegevens blijkt ook dat er als gevolg van deze koude periode weinig inventarisatierondes zijn uitgevoerd en dat er ook weinig soorten en exemplaren zijn waargenomen (zie vliegtijdengrafiek 2008). Eind april werd het weer beter. De maand mei was zeer zonnig en vrij droog. De eerste tien dagen waren sinds honderd jaar niet zo zonnig geweest. In juni waren alleen de eerste tien dagen gunstig, daarna volgde een wisselvallig en koel tijdvak. Het gunstige weer vanaf eind april tot en met half juni leverde duidelijk meer waarnemingen op dan de vergelijkbare periode in 2007.

De zomermaanden waren gemiddeld niet koud maar wel zeer wisselvallig en zeer nat. In 2007 was de zomer eveneens zeer nat maar bovendien ook vrij koud; een belangrijk verschil met 2008. Zowel 2007 als 2008 laten een dip zien in het aantal waarnemingen. Of dit behalve aan de vakantieperiode ook aan het weer ligt is niet haarscherp te analyseren, maar het is wel heel aannemelijk. Veel vochtminnende insectensoorten, waaronder libellen en moerasvlinders, deden het goed. De hoeveelheid zon was normaal maar een langere periode met mooi zomerweer ontbrak. Met name de laatste drie weken van augustus waren er nauwelijks geschikte dagen om dagactieve nachtvlinders te inventariseren. De zomer van 2008 telde slechts 15 mooie dagen: zes in juni, vijf in juli en maar vier in augustus; ongunstig weer voor nachtvlinders die in de zomer vliegen. De eerste helft van september was warm maar vrij wisselvallig en in de tweede helft volgde juist rustig droog maar wel vrij koel weer. Oktober was zonnig maar vrij nat; de temperatuur was normaal. November was vrij zacht met een normale hoeveelheid neerslag. December was vrij koud maar wel droog. In de aanloop naar Kerst was het enige tijd zacht. Tijdens de Kerstdagen voltrok zich een omslag naar koud winterweer, maar toen hadden vrijwel alle teams hun val al opgeborgen.

4.2 Gebruik van verschillende onderzoeksmethoden

Evenals in 2007 is in 2008 veel gebruik gemaakt van de belangrijkste onderzoeksmethode, de lichtval op een vaste locatie. In tegenstelling tot 2007 is er in 2008 wel veel aandacht geweest voor de onderzoeksmethode met smeer. De resultaten waren goed. In 2008 zijn twee setjes met feromonen ingezet om wespvlinders te inventariseren. De resultaten waren erg mager. De belangstelling voor de verschillende onderzoeksmethoden blijkt te groeien.

4.3 Frequentie

Een heel eenvoudige oorzaak die de resultaten fors kan beïnvloeden, is uiteraard de frequentie/de intensiteit van het onderzoek. In feite geldt dat voor alle methoden. Hoe vaker een onderzoeker op pad gaat om rupsen te zoeken, hoe groter de kans om er ook te vinden, hoe vaker de nachtvlinderinterval aangezet, hoe groter de kans op vooral de zeldzamere soorten. Tegelijkertijd is een te lage frequentie pas echt nadelig, omdat dan soorten zondermeer worden gemist. Daarom is gesteld dat er per jaar minimaal eens in de twee weken een inventarisatieronde wordt gedaan. Vervolgens is dan nog essentieel dat die rondes een goede spreiding hebben over het jaar. Kortom, met een lagere frequentie worden soorten gemist, met een hogere neemt de vergelijkbaarheid ten opzichte van andere locaties en over meerdere jaren dus af. Vooral dit aspect zal in de uiteindelijke analyse van de resultaten een belangrijk aandachtspunt zijn.

Het kan zijn dat een bij het selecteren een locatie een verkeerde keuze wordt gemaakt, bijvoorbeeld omdat ze onvoldoende representatief geacht worden het betreffende uurhok. Die verkeerde keuze blijkt vaak pas achteraf. Dit bleek voor twee locaties het geval in West Zeeuws-Vlaanderen. Besloten is om voor die betreffende uurhokken nieuwe locaties te zoeken en die in 2009 te onderzoeken. Er zijn als gevolg van slecht weer en vakantieperiodes op diverse onderzoekslocaties belangrijke inventarisatieronden gemist. Om te voorkomen dat hierdoor soorten voor het betreffende uurhok worden gemist, zullen zo snel mogelijk deze inventarisatieronden in de ontbrekende perioden moeten worden ingehaald.

4.4 De betrouwbaarheid van waarnemingen

We hebben wat betreft macro-nachtvlinders te maken met een omvangrijke soortengroep waarvan het grootste deel goed herkenbaar is. Toch worden regionaal en landelijk niet alle waarnemingen zonder meer geaccepteerd. Van soorten die (nog) niet bekend zijn van Nederland of Zeeland is bewijsmateriaal nodig. Een duidelijke foto van de vlinder is vaak voldoende.

Een klein aantal, soms ook algemene soorten, is lastig te herkennen. Daarbij gaat het om enkele dubbelsoorten die op uiterlijk moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn, afgevlogen (versleten) vlinders waarvan tekening en kleur slecht te zien zijn en soorten, waaronder een aantal kleine bloemspannetjes, die uitsluitend op naam te brengen zijn door middel van genitaalonderzoek.

Het grootste deel van de deelnemers/teams heeft vele jaren ervaring op het gebied van macro-nachtvlinders. Zij kennen de algemene soorten en weten van de moeilijke soorten op welke kenmerken gelet moet worden. Dat is belangrijk, want wanneer er enkele honderden vlinders in een val gecontroleerd moeten worden, moet dat snel en goed gebeuren.

Dat is ook een goede reden om met teams te werken. Met twee of drie personen kunnen de vlinders sneller op naam gebracht worden, is er wederzijdse controle en kan samen beslist worden over de juiste determinatie. In een team kan een minder ervaren waarnemer leren van een ervaren waarnemer.

Iedereen maakt wel eens determinatiefouten en soms wordt door een persoon systematisch dezelfde fout gemaakt, die soms veel later wordt ontdekt. De ervaring leert dat nieuwe waarnemers en/of waarnemers die in hun eentje werken relatief meer fouten maken. Een waarnemingenbestand zal daarom, van welke groep dan ook, zelden 100% goed zijn.

Alle waarnemingen worden uiteindelijk wel gecontroleerd, door de waarnemers zelf, de coördinator en vervolgens ook landelijk door de Werkgroep Vlinderfaunistiek (WVF), die samen met De Vlinderstichting het landelijke nachtvlinderonderzoek coördineert. Door een speciaal ontwikkeld controlesysteem worden waarnemingen uit het bestand geselecteerd. Daarna kan, in overleg met de waarnemer, worden besloten wat met de geselecteerde waarnemingen gedaan moet worden.

Een aantal in 2008 waargenomen dubbelsoorten staat ter discussie: Psi-uil (*Acrionicta psi*) – Drietand (*Acrionicta tridens*), Geelbruine vlekkuil (*Amphiphoea fucosa*) – Roodbruine vlekkuil (*Amphiphoea oculatea*), Weidehalmuiltje (*Mesapamea didyma*) – Halmrupsvlinder (*Mesapamea secalis*) en *Oligia versicolor* (*Bont halmuiltje*) – Gelobd halmuiltje (*Oligia strigilis*).

4.5 Ontbrekende gegevens

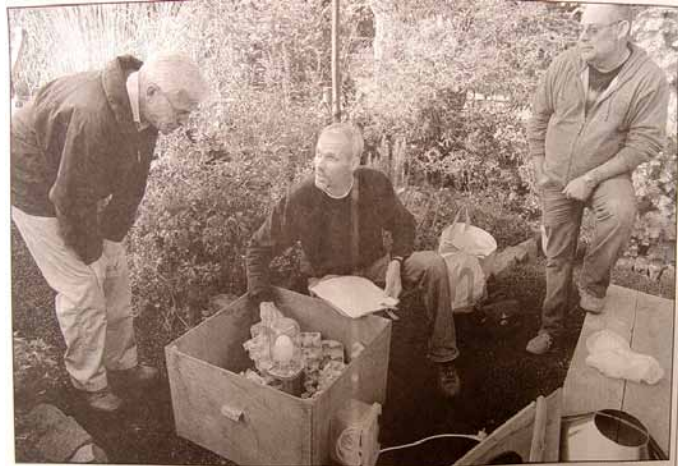
De kolommen “Waarnemingen” en “Exemplaren” in de tabel in de bijlage van in 2008 waargenomen macro-nachtvlinders is niet definitief. Er kunnen nog waarnemingen worden ingeleverd van waarnemers die niet betrokken zijn bij het project. Ook zullen er nog gegevens worden toegevoegd vanuit het geprepareerd materiaal, waarvan nog veel gecontroleerd moet worden. Na controle van de databestanden door de WVF kunnen er soorten afvallen.

Verder zijn er nog gegevens van diverse bronnen, zoals Waarneming.nl, die aan het bestand moeten worden toegevoegd.

5. EDUCATIE, VOORLICHTING & PUBLICATIES

5.1 Extra aandacht op Tholen

Op het gebied van educatie, voorlichting en publicaties is er in 2008 veel aandacht uitgegaan naar de regio Tholen/Sint Philipsland. In het voorjaar was er een voorlichtingsavond over het nachtvlinderonderzoek op Tholen. De avond was georganiseerd door de Natuurvereniging Tholen (Rubia tinctorum). Diverse belangstellenden waren uitgenodigd, waaronder de mensen waar in 2007 het gehele jaar een lichtval had gestaan. Naar aanleiding van de avond en de vangresultaten over 2007 is er een artikel geplaatst in de Eendrachtbode, de weekkrant van de regio. In oktober schreef redacteur Arie de Viet opnieuw een artikel over het nachtvlinderproject in de Eendrachtbode. Daarbij werd een oproep gedaan aan het publiek om in Poortvliet, bij De Zeeuwse Tuinkamers, tijdens het legen van de val te komen kijken. Het resultaat was een vrijwilligersaanmelding voor het project. Met de Zeeuwse Tuinkamers en de Eendrachtbode is in principe afgesproken om in 2009 voor 4 data nog een keer een dergelijke oproep te plaatsen.

Anton Baaijens (midden) met Cees Los inventariseren de nachtvlijter op de eierdozen in de nachtval die bij Kas (rechts) en Erna Stolk in de tuin staat aan de Hogeweg in Poortvliet.

Nachtvlinders op Tholen tellen voor groot Zeeuws onderzoek
'Iedereen staat er versteld van hoeveel uiltjes we vangen'

De Eendrachtbode 9 oktober 2008

Cees Los (links) en Anton Baaijens controleren de lichtval in de Zeeuwse Tuinkamers bij Poortvliet. Locatiesponsor Cas Stolk kijkt tevreden toe. Na uitwerking van alle gegevens van Tholen en Sint-Philipsland blijkt dat de Zeeuwse Tuinkamers in Poortvliet de plek is waar de meeste vlinders zijn geteld.

5.2 PZC en tijdschrift Zeeuws Landschap

In de PZC stond in juni een artikel over de Nachtpauwoog. Daarbij werd het publiek gevraagd om actief naar rupsen van de Nachtpauwoog te zoeken. De reacties daarop waren helaas laag: slechts één reactie. Of er waren weinig rupsen van de Nachtpauwoog of er is slecht op gereageerd. Dit zijn zaken die heel moeilijk zijn te achterhalen.

In het tijdschrift Zeeuws Landschap stond in het najaar een artikel over nachtvlinders op smeer. Door belangstellenden binnen de werkgroepen is hier goed op gereageerd. In diverse regio's is door meerdere mensen met smeer of lokfruit gewerkt. Dit leverde veel nieuwe informatie op over bepaalde vlinders waaronder de Zwartvlekwinteruil (zie ook subparagraaf 3.3.4).

Conclusie

De conclusie is, na publiekgerichte acties in 2007 en 2008, dat het lastig is om een breed publiek bij dit onderzoek te betrekken. Maar dat wil niet zeggen dat er helemaal geen belangstelling vanuit het publiek is. Mensen die actief zijn binnen natuurverenigingen zijn wel duidelijk geïnteresseerd in het project. Er is naarmate het project vordert en naarmate de resultaten groeien duidelijk interesse om een bijdrage te leveren. Ten aanzien van het brede publiek, zal het project de komende jaren op verschillende wijzen onder de aandacht gebracht blijven, zonder daarmee een wezenlijke inhoudelijke bijdrage aan het verkrijgen van de gegevens te verwachten. Deze inzet wordt puur gezien als voorlichting en educatie.

6. EVALUATIE & VOORUITBLIK

6.1 Korte terugblik

In 2008 is er in nieuwe “witte” uurhokken met de 21 project-lichtvallen een vrijwel identiek resultaat geboekt als in 2007. De overige resultaten over 2008 zijn echter fors hoger, waardoor het totaalresultaat duidelijk hoger uitkomt dan in 2007. Met name het aantal vaste locaties waar jaarlijks wordt gemonitord neemt toe. In 2008 hebben zich meerdere nieuwe medewerkers aangemeld, waardoor in 2009 meer nieuwe locaties kunnen worden geïnventariseerd.

In 2008 was er extra aandacht voor de onderzoeksmethode met smeer. Daarvoor was veel belangstelling, wat werd gestimuleerd door interessante vangsten.

De publiksacties leverden in 2008 evenals in 2007 opnieuw weinig reacties op. Daarentegen is er juist groeiende belangstelling vanuit natuurverenigingen.

6.2 Vooruitblik 2009

In 2009 zullen door de professionele onderzoeker 4 uurhokken worden geïnventariseerd in “de laars van Zuid-Beveland” en 4 uurhokken op Schouwen-Duiveland. Dit zijn (delen van) regio's waar weinig tot geen waarnemers wonen.

Er zal vanwege het succes in 2008, in 2009 opnieuw extra aandacht worden besteed aan de onderzoeksmethode met smeer.

Een aantal bijzondere dagactieve soorten zal onder de aandacht worden gebracht door middel van zoekacties. Uit ervaring blijkt dat natuurliefhebbers hier voor open staan.

De opzet van publiksacties moet voortaan vooral informatief zijn. Te denken valt aan nachtvlinderexcursies of aan voorlichting via artikelen in de krant of in het tijdschrift Zeeuws Landschap.

6.3 Acquisitie

In 2008 werd slechts één nieuwe sponsor gevonden: de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting. Dit is een stichting ter bevordering van de entomologische wetenschap. Verder werden nog drie grote organisaties in Zeeland aangeschreven, die niet bereid of in staat waren om het project te sponsoren. Op dit moment zijn er voldoende financiële middelen en/of toezeggingen voor de komende twee onderzoeksjaren. Voor 2011 en 2012 moet nog acquisitie worden gedaan.

7. DANKWOORD

Onderstaande organisaties en personen worden zeer bedankt voor hun bijdrage aan het project. Zonder hen zou het nachtvlinderproject in 2008 niet zo'n succes zijn geweest!

Voor het uitwisselen van gegevens uit het landelijke bestand NOCTUA en voor het controleren van de ingezonden gegevens:

De Werkgroep Vlinderfaunistiek (WVF):
Willem Ellis
Rob de Vos

Voor het controleren van determinaties aan de hand van genitaalpreparaten:

Jaap van Vuure

Voor het financieel sponsoren:

Provincie Zeeland
De Vlinderstichting
DOW Chemical Terneuzen
Gemeente Goes
Gemeente Middelburg
Gemeente Sluis
Gemeente Terneuzen
Gemeente Veere
Gemeente Vlissingen
Natuurmonumenten
Staatsbosbeheer
Stichting Het Zeeuwse Landschap
Uytenboogaart-Eliassen Stichting

Voor het sponsoren van stroom en beschikbaar stellen van de locatie voor nachtvlinderonderzoek:

Familie Persijn, Koewacht
Familie Boogaard, Graauw
Familie Vercouteren, Sas van Gent
Familie Kersten, Zuiddorpe
Familie Verhoef, Hoek
Familie Bos, Tholen
Familie de Keijzer, Botshoofd
Familie van Vossen, Sint Annaland
Familie Stolk, Poortvliet (De Zeeuwse Tuinkamers)
Familie Kas, Biggenkerke
Familie Van 't Westeinde, Breskens
De heer Sandee, Kamperland
Familie Capelle, Oosterland
Familie Clement, Goedleven
Familie Van de Kop, IJzendijke
De heer Noë, Eede
Familie Koeman, Kruiningen
Familie Caljouw, Nieuwdorp
HZL, Hoeve van der Meulen, 's - Heer Abtskerke,
Rijkswaterstaat directie Zeeland - gebouw COT (centraal opslag terrein) Neeltje Jans

Voor het helpen zoeken naar geschikte onderzoekslocaties:

Alex Wieland
Lucien Calle
Natuurvereniging Tholen

Voor de coördinatie en het onderzoekswerk in West Zeeuws-Vlaanderen:
De Vlinderwerkgroep West Zeeuwsch-Vlaanderen en het vrijwillig inventariseren in witte hokken:

Anna Almekinders
Hans van Kuijk
Henk Bondewel
Pieter Simpelaar

Voor het vrijwillig inventariseren van vaste locaties in witte hokken:

Cathy Boogaard
Corné Boogaard
Cornellie Jol
Eddy Taelman
Frank Boerebach
Hans de Bruijn
Hans Vercouteren
Henk Wagenaar
Jaap van Vuure
Jan van Belzen
Joop de Bakker
Kees Los
Luud Persijn
Piet Jopse
Ralf Joosse

Voor het regelmatig verzamelen van losse nachtvlindergegevens:

De leden van de Vlinder- en Libellenwerkgroep Zeeland
met in het bijzonder:

Floor van Lamoen
Gerard Troost
Gijs van den Ende
Han Reijnhoudt
Izaak Vermeulen
Marga de Pundert
Monique van der Weel
Peter Meininger

De leden van de Insectenwerkgroep van de Steltkluut:

Eddy Taelman
Joop de Bakker
Joop Rijnders
Lucien Noens

Voor het kritisch doornemen van het concept van dit jaarverslag
De deelnemers aan het project, met in het bijzonder:

Anna Almekinders
Hans de Bruijn
Hans van Kuijk
Jaap van Vuure
Joop de Bakker
Kees Los

Lijst van figuren en bijlagen

<i>Tabel 1. Overzicht van de locaties waar in 2008 lichtvallen zijn opgesteld. ....</i>	<i>5</i>
<i>Overzichtskaartje met vanglocaties en aantal soorten.....</i>	<i>6</i>
<i>Tabel 2. Inventarisatie-inspanning met lichtvallen van nieuwe uurhokken in 2008. ....</i>	<i>7</i>
<i>Tabel 3. Nieuwe soorten voor Zeeland in 2007. ....</i>	<i>9</i>
<i>Tabel 4. Nieuwe soorten voor Zeeland in 2008. ....</i>	<i>9</i>
<i>Tabel 5. Aan naaldbomen gebonden soorten te Clinge, Zuiddorpe en overig Zeeland. ....</i>	<i>10</i>
<i>Overzicht van de waarnemingen van de Smalvleugeldwergspanner in 2008. ....</i>	<i>14</i>
<i>Tabel 6. Tholen en Sint Philipsland in 2007 en 2008. ....</i>	<i>15</i>
<i>Overzichtskaart stand van zaken nachtvlinderonderzoek. ....</i>	<i>16</i>
<i>Grafiek van het aantal In Zeeland waargenomen soorten en exemplaren in 2008. ....</i>	<i>16</i>
<i>Tabel 7. In Zeeland waargenomen kokerjuffers. ....</i>	<i>18</i>
<i>Kaart kokerjuffervangsten in 2007 en 2008.....</i>	<i>19</i>
<i>Bijlage 1. Waargenomen macro-nachtvinders in 2008.....</i>	<i>27</i>

Bijlage 1. Waargenomen macro-nachtvlinders in 2008.

Toelichting

De Nederlandse namen van de nachtvlinders in de tabel zijn gelijk aan de namen in de nachtvlindergids van de Vlinderstichting & Tirion en www.vlindernet.nl. Voor de wetenschappelijk namen is gebruik gemaakt van de naamlijst van Karsholt en Razowsky. Dit is een minder recente naamlijst. De reden voor het gebruik van de naamlijst van Karsholt en Razowsky is dat deze gebruikt wordt in het entomologische invoerprogramma "Orde". Alle deelnemers van het nachtvlinderproject gebruiken "Orde" om de verzamelde gegevens snel en makkelijk te kunnen invoeren en onderling uit te wisselen.

Macro-nachtvlindersoorten die bekend zijn van de verschillende regio's in Zeeland (X), met daarbij (in kolom 4 en 5) de waarnemingen en exemplaren van 2008. (versie 30 maart 2009)

Nederlandse naam		Wetenschappelijke naam		Waarnemingen in 2008	Exemplaren in 2008	WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
WORTELBOORDERS		HEPIALIDAE													
1	Hopwortelboorder	<i>Hepialus humuli</i>		8	9	X	-	-	X	X	X	X	X	1953	2008
2	Slawortelboorder	<i>Korscheltellus lupulina</i>		12	23	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
3	Heidewortelboorder	<i>Phymatopus hecta</i>		1	1	-	-	-	-	X	-	-	-	2008	2008
4	Oranje wortelboorder	<i>Triodia sylvina</i>		54	146	X	X	X	X	X	X	X	X	1877	2008
SLAKRUPSEN		LIMACODIDAE													2008
1	Slakrups	<i>Apoda limacodes</i>		12	33	X	X	-	-	X	X	X	X	1997	2008
		<i>rupsen</i>		1	20										2008
BLOEDDRUPJES		ZYGAENIDAE													2008
1	Metaalvlinder	<i>Adscita statices</i>		23	892	X	X	-	-	X	-	-	-	1800	2008
2	Sint-jansvlinder	<i>Zygaena filipendulae</i>		4	8	X	X	-	X	-	X	-	X	1800	2008
3	Vijfvlek-sint-jansvlinder	<i>Zygaena trifolii</i>		44	594	-	-	-	-	X	X	-	-	1971	2008
		<i>rupsen</i>		4	6										
		<i>poppen</i>		6	404										
WESPVLINDERS		SESIIDAE													
1	Populierenwespvlinder	<i>Paranthrene tabaniformis</i>				-	-	-	-	X	X	-	X	1959	2001
2	Hoornaarvlinder	<i>Sesia apiformis</i>		3	3	X	X	-	-	X	X	X	X	1800	2008
3	Wilgenwespvlinder	<i>Synanthedon formicaeformis</i>		1	1	-	-	-	-	-	X	-	-	1948	1996
4	Appelglasvlinder	<i>Synanthedon myopaeformis</i>				-	X	-	-	-	-	X	X	1932	2004
5	Berkenglasvlinder	<i>Synanthedon culiciformis</i>				-	-	-	-	-	-	X	-	1916	1916
6	Bessenglasvlinder	<i>Synanthedon tipuliformis</i>		3	7	X	-	-	-	-	X	-	X	1800	2008
7	Eikenwespvlinder	<i>Synanthedon vespiformis</i>												?	?
HOUTBOORDERS		COSSIDAE													
1	Wilgenhoutrups	<i>Cossus cossus</i>		5	5	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>		2	2										
2	Rietluipaard	<i>Phragmataecia castaneae</i>		32	133	-	-	-	-	X	X	X	X	1938	2008
3	Gestippelde houtvlinder	<i>Zeuzera pyrina</i>		14	16	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
SPINNERS		LASIOCAMPIDAE													
1	Rietvink	<i>Euthrix potatoria</i>		52	103	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>		1	1										
2	Dennenspinner	<i>Dendrolimus pini</i>												?	?
3	Populierenblad	<i>Gastropacha populifolia</i>		1	1	-	-	-	-	X	-	-	-	1984	2008
4	Eikenblad	<i>Gastropacha quercifolia</i>				-	-	-	-	-	X	X	-	1850	1963
5	Hageheld	<i>Lasiocampa quercus</i>		13	18	X	-	X		X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>		1	2										
6	Kleine hageheld	<i>Lasiocampa trifolii</i>				-	X	-	-	-	-	-	-	1800	2001
7	Veelvraat	<i>Macrothylacia rubi</i>				-	-	-	-	-	X	-	-	?	?
8	Ringelrups	<i>Malacosoma neustria</i>		4	11	X	X	-	-	-	X	-	X	1800	2008
9	Kersenspinner	<i>Odonestis pruni</i>												1890	1897
10	Zwarte herfstspinner	<i>Poecilocampa populi</i>		25	66	X	X	-	X	X	X	X	X	1950	2008
SATURNIIDAE		NACHTPAUWOGEN													

Nederlandse naam		Wetenschappelijke naam		Waarnemingen in 2008	Exemplaren in 2008	WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
1	Nachtpauwoog	<i>Saturnia pavonia</i>	1	1	X	-	-	-	X	X	X	X	X	1800	2008
2	Grote nachtpauwoog	<i>Saturnia pyri</i>	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2006	2006
PIJLSTAARTEN		SPHINGIDAE													
1	Doodshoofdvlinder	<i>Acherontia atropos</i>	1	1	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1800	2008
2	Windepijlstaart	<i>Agrius convolvuli</i>	9	11	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
3	Groot avondrood	<i>Deilephila elpenor</i>	57	77	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1840	2008
		<i>rupsen</i>	5	15											
4	Klein avondrood	<i>Deilephila porcellus</i>	5	23	X	X	-	-	-	X	-	X	-	1963	2008
5	Glasvleugelpijlstaart	<i>Hemaris fuciformis</i>	2	2	X	-	-	-	-	X	-	-	-	1996	2008
6	Wingerdpijlstaart	<i>Hippotion celerio</i>	-	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-	1800	1926
7	Walstropijlstaart	<i>Hyles gallii</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	X	X	-	1840	2003
8	Wolfsmelkpijlstaart	<i>Hyles euphorbiae</i>	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-	-	1800	1996
9	Gestreepte pijlstaart	<i>Hyles livornica</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	-	X	-	1931	2003
10	Dennenpijlstaart	<i>Hyloicus pinastri</i>	7	11	-	X	-	-	X	X	-	X	-	1850	2008
		<i>rupsen</i>	2	2											
11	Populierenpijlstaart	<i>Laothoe populi</i>	79	97	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
12	Kolibrievlinder	<i>Macroglossum stellatarum</i>	74	79	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
13	Lindepijlstaart	<i>Mimas tiliae</i>	10	10	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
14	Pauwoogpijlstaart	<i>Smerinthus ocellata</i>	45	65	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1											
15	Ligusterpijlstaart	<i>Sphinx ligustri</i>	22	27	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1											
EENSTAARTJES		DREPANIDAE													
1	Lente-orvlinder	<i>Achlya flavicornis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	?	?
2	Witte eenstaart	<i>Cilix glaucata</i>	6	10	X	-	-	X	-	X	-	X	-	1850	2008
3	Eiken-orvlinder	<i>Cymatophorina diluta</i>	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	2007	2007
4	Beukeneenstaart	<i>Drepana cultraria</i>	11	14	X	X	-	-	X	X	-	X	-	1959	2008
5	Bruine eenstaart	<i>Drepana curvatula</i>	1	1	X	X	-	-	-	-	-	X	-	1850	2008
6	Berkeneenstaart	<i>Drepana falcataria</i>	35	51	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
7	Bleke eenstaart	<i>Falcaria lacertinaria</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	X	1962	2006
8	Vuursteenvlinder	<i>Habrosyne pyritoides</i>	47	86	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
9	Tweestip-orvlinder	<i>Ochropacha duplaris</i>	3	4	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1850	2008
10	Peppel-orvlinder	<i>Tethea ocularis</i>	52	71	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1850	2008
11	Orvlinder	<i>Tethea or</i>	4	6	X	-	-	X	X	X	X	X	X	1959	2008
12	Braamvlinder	<i>Thyatira batis</i>	21	32	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1850	2008
13	Gele eenstaart	<i>Watsonalla binaria</i>	16	18	X	X	-	-	X	X	X	-	-	1959	2008
SPANNERS		GEOMETRIDAE													
1	Bonte bessenvlinder	<i>Abraxas grossulariata</i>	6	6	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1880	2008
2	Groene blokspanner	<i>Acasis viretata</i>	16	19	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1969	2008
3	Berkenspikkelspanner	<i>Aethalura punctulata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	1969	2004
4	Najaarsspanner	<i>Agriopis aurantiaria</i>	16	37	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1987	2008
5	Kleine voorjaarsspanner	<i>Agriopis leucophaearia</i>	9	33	-	X	-	-	X	X	-	X	-	2002	2008
6	Grote voorjaarsspanner	<i>Agriopis marginaria</i>	6	12	X	X	-	-	-	X	X	X	X	1996	2008
7	Variabele spikkelspanner	<i>Alcis repandata</i>	8	10	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1881	2008
8	Prunusspanner	<i>Aleucis distinctata</i>	-	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	1987	1987
9	Voorjaarsboomspanner	<i>Alsophila aescularia</i>	13	22	-	X	-	-	X	X	-	X	-	1974	2008
10	Oranje iepentakvlinder	<i>Angerona prunaria</i>	1	1	-	X	-	-	X	X	-	-	-	1800	2008
11	Rozenspanner	<i>Anticlea badiata</i>	2	3	X	X	-	-	-	X	X	X	X	1800	2008
12	Getekende rozenspanner	<i>Anticlea derivata</i>	2	2	X	-	-	-	-	X	X	X	X	1800	2008
13	Wederikdwergspanner	<i>Anticollix sparsata</i>	1	1	-	-	-	-	X	-	-	-	-	1959	2008
14	Seringenvlinder	<i>Apeira syringaria</i>	17	19	X	X	X	-	X	X	X	X	X	1879	2008
15	Sint-janskruidblokspanner	<i>Aplocera efformata</i>	1	1	X	-	-	-	X	X	X	X	X	1953	2008
16	Streepblokspanner	<i>Aplocera plagiata</i>	-	-	X	X	-	-	X	-	-	-	-	1981	2008
17	Voorjaarsspanner	<i>Apocheima hispidaria</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	?	?
18	Perentak	<i>Apocheima pilosaria</i>	16	68	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1800	2008
19	Oranje berkenspanner	<i>Archiearis parthenias</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	?	?
20	Wit spannertje	<i>Asthena albulata</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	1959	2008

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR	
			Exemplaren in 2008											
21	Peper-en-zoutvlinder	<i>Biston betularia</i>	30	39	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008	
22	Vroege spanner	<i>Biston strataria</i>	7	7	X	X	-	-	X	X	-	X	1999	2008
23	Dennenspanner	<i>Bupalus piniaria</i>	11	48	X	X	-	-	X	-	X	X	1953	2008
24	Bruine grijsbandspanner	<i>Cabera exanthemata</i>	124	233	X	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008
25	Witte grijsbandspanner	<i>Cabera pusaria</i>	39	54	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
26	Porseleinvlinder	<i>Calospilos sylvata</i>	7	24	X	X	-	-	X	X	-	X	1800	2008
27	Appeltak	<i>Campaea margaritata</i>	122	270	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
28	Gestreepte goudspanner	<i>Camptogramma bilineata</i>	54	87	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
29	Kleine herculesspanner	<i>Cepphis advenaria</i>											1998	1998
30	Zomerbremspanner	<i>Chesias rufata</i>			-	-	-	-	X	-	-	-	1959	2007
31	Herfstbremspanner	<i>Chesias legatella</i>	4	6	X	-	-	-	X	-	X	-	2006	2008
32	Klaverspanner	<i>Chiasmia clathrata</i>	61	81	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
33	Smaragdgroene zomervlinder	<i>Chlorissa viridata</i>			-	-	-	-	X	-	-	-	1892	2005
34	Gehoekte schimmelspanner	<i>Chloroclysta citrata</i>	2	2	X	-	-	-	X	-	-	X	1968	2008
35	Papegaaitje	<i>Chloroclysta siterata</i>	11	12	X	X	-	-	X	X	X	-	1999	2008
36	Schimmelspanner	<i>Chloroclysta truncata</i>	106	187	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
37	V-dwergspanner	<i>Chloroclystis v-ata</i>	22	26	X	X	-	X	X	X	X	X	1922	2008
38	Oranje bruinbandspanner	<i>Cidaria fulvata</i>	23	35	X	X	X	X	X	X	X	X	1840	2008
39	Korstmosspanner	<i>Cleorodes lichenaria</i>			X	X	-	-	-	-	-	X	1892	1983
40	Groene bergspanner	<i>Colostigia olivata</i>											1996	1999
41	Kleine groenbandspanner	<i>Colostygia pectinataria</i>	97	195	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
42	Gepluimde spanner	<i>Colotois pennaria</i>	36	56	X	X	-	-	X	X	X	X	1995	2008
43	Gevlekte zomervlinder	<i>Comibaena bajularia</i>	4	13	X	X	X	-	X	-	-	-	1996	2008
44	Blauwbandspanner	<i>Cosmorhoe ocellata</i>	3	3	X	X	-	X	X	X	-	X	1892	2008
45	Walstrospanner	<i>Costaconvexa polygram.</i>			-	-	-	-	-	X	-	-		2006
46	Kortzuiger	<i>Crocallis elinguaris</i>	49	85	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
47	Berkenoogspanner	<i>Cyclophora albipunctata</i>	1	1	X	X	-	-	X	X	-	X	1993	2008
48	Gele oogspanner	<i>Cyclophora linearis</i>	16	21	X	X	-	X	X	X	X	X	1963	2008
49	Eikenoogspanner	<i>Cyclophora porata</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1892	2006
50	Gestippelde oogspanner	<i>Cyclophora punctaria</i>	15	17	X	X	-	-	X	X	X	X	1892	2008
51	Oranjerode oogspanner	<i>Cyclophora pupillaria</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1961	1998
52	Marmerspanner	<i>Ecliptopera silaceata</i>	13	22	X	X	-	X	X	X	X	X	1913	2008
53	Gewone spikkelspanner	<i>Ectropis crepuscularia</i>	104	212	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
54	Kleine wortelhoutspanner	<i>Electrophaes corylata</i>											?	?
55	Gewone heispanner	<i>Ematurga atomaria</i>			X	-	-	-	-	X	X	-	1963	2005
56	Geelschouderspanner	<i>Ennomos alniaria</i>	13	14	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
57	Iepentakvlinder	<i>Ennomos autumnaria</i>	33	50	X	X	-	X	X	X	X	X	1879	2008
58	Gehakkelde spanner	<i>Ennomos erosaria</i>			X	-	-	-	-	-	-	X	1948	1981
59	Essenspanner	<i>Ennomos fuscantaria</i>			X	-	-	-	-	X	-	X	1878	2006
60	Geelblad	<i>Ennomos quercinaria</i>	4	4	-	-	-	-	-	X	-	-	1892	2008
61	Puntige zoomspanner	<i>Epione repandaria</i>	28	32	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
62	Gewone bandspanner	<i>Epirrhoe alternata</i>	95	155	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
63	Walstrobandspanner	<i>Epirrhoe galiata</i>	2	2	X	-	-	-	-	-	X	X	1913	2008
64	Bosbandspanner	<i>Epirrhoe rivata</i>	2	3	X	-	-	X	X	X	X	X	1963	2008
65	Bonte bandspanner	<i>Epirrhoe tristata</i>			X	X	-	-	X	X	X	X	1981	2007
66	Novemberspanner	<i>Epirrita autumnata</i>	1	1	X	-	-	-	X	-	-	X	2003	2008
67	Herfstspanner	<i>Epirrita dilutata</i>	43	125	X	X	-	X	X	X	X	X	1963	2008
68	Grote wintervlinder	<i>Erannis defoliaria</i>	43	234	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
69	Leverkleurige spanner	<i>Euchoeca nebulata</i>	4	4	X	-	-	-	X	X	X	X	1959	2008
70	Bessentakvlinder	<i>Eulithis mellinata</i>	18	19	X	X	-	X	X	X	X	X	1881	2008
71	Gewone agaatspanner	<i>Eulithis populata</i>											1995	1995
72	Wortelhoutspanner	<i>Eulithis prunata</i>	10	10	X	X	-	-	-	X	X	X	1892	2008
73	Gele agaatspanner	<i>Eulithis pyraliata</i>	6	10	X	X	-	-	X	X	-	X	1892	2008
74	Oranje agaatspanner	<i>Eulithis testata</i>	3	3	X	X	-	X	-	-	-	X	1892	2008
75	Voorjaarsdwergspanner	<i>Eupithecia abbreviata</i>	22	43	X	X	-	X	X	X	X	X	1961	2008
76	Spardwergspanner	<i>Eupithecia abietaria</i>	1	1	-	-	-	X	-	-	-	X	2007	2008
77	Egale dwergspanner	<i>Eupithecia absinthiata</i>	61	77	X	X	X	X	X	X	X	X	1883	2008

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
				Exemplaren in 2008										
78	Hopdwerghspanner	<i>Eupithecia assimilata</i>	22	31	X	X	-	-	X	X	X	X	1897	2008
79	Zwartvlekdwerghspanner	<i>Eupithecia centaureata</i>	220	451	X	X	X	X	X	X	X	X	1850	2008
80	Klokjesdwerghspanner	<i>Eupithecia denotata</i>			X	-	-	-	X	-	-	-	1996	2006
81	Eikendwerghspanner	<i>Eupithecia dodoneata</i>	11	22	X	X	-	-	X	X	X	X	1964	2008
82	Loofboomdwerghspanner	<i>Eupithecia exigua</i>			-	X	-	-	-	-	-	-	1996	2006
83	Kruiskruiddwerghspanner	<i>Eupithecia expallidata</i>			X	-	-	-	-	-	X	-	1998	2001
84	Bosrankdwerghspanner	<i>Eupithecia haworthiata</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	X	-	2008	2008
85	Oranje dwerghspanner	<i>Eupithecia icterata</i>	2	2	X	X	-	-	X	X	-	X	1892	2008
86	Dennendwerghspanner	<i>Eupithecia indigata</i>	3	8	X	-	-	-	X	-	X	X	1980	2008
87	Bijvoetdwerghspanner	<i>Eupithecia innotata</i>	16	18	X	-	-	X	-	X	X	X	1960	2008
88	Streepjesdwerghspanner	<i>Eupithecia intricata</i>	81	155	X	X	-	X	X	X	X	X	1980	2008
89	Vlasbekdwerghspanner	<i>Eupithecia linariata</i>	3	3	X	X	-	X	-	X	-	X	1959	2008
90	Duizendbladwerghspanner	<i>Eupithecia millefoliata</i>			X	-	-	-	-	X	-	-	1850	1981
91	Smalvleugeldwerghspanner	<i>Eupithecia nanata</i>	25	35	X	X	-	X	-	X	X	X	1892	2008
92	Cipresdwerghspanner	<i>Eupithecia phoeniceata</i>	2	4	X	-	-	-	-	-	-	-	2005	2008
93	Hengeldwerghspanner	<i>Eupithecia plumbeolata</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1996	1998
94	Vingerhoedskruiddwerghspanner	<i>Eupithecia pulchellata</i>			X	X	-	-	-	-	-	X	2005	2007
95	Hoornbloemdwerghspanner	<i>Eupithecia pygmaeata</i>	1	1	-	-	-	-	-	X	-	-	1984	2008
96	Heidedwerghspanner	<i>Eupithecia satyrata</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1972	2006
97	Eppedwerghspanner	<i>Eupithecia selinata</i>			-	-	-	-	-	-	X	-	1988	1988
98	Meldedwerghspanner	<i>Eupithecia simpliciata</i>	2	2	X	-	-	X	X	X	X	-	1939	2008
99	Grijze dwerghspanner	<i>Eupithecia subfuscata</i>	9	11	X	X	-	-	X	X	X	X	1961	2008
100	Dwarsbanddwerghspanner	<i>Eupithecia subumbrata</i>			X	-	-	X	-	-	X	X	1963	2008
101	Witvlakdwerghspanner	<i>Eupithecia succenturiata</i>	22	33	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
102	Fijnspardwerghspanner	<i>Eupithecia tantillaria</i>	15	87	X	X	-	-	X	X	X	X	1959	2008
103	Wilgendwerghspanner	<i>Eupithecia tenuiata</i>	2	2	X	-	-	-	X	X	X	X	1961	2008
104	Schermbloemdwerghspanner	<i>Eupithecia tripunctaria</i>	48	78	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
105	Drievlekdwerghspanner	<i>Eupithecia trisignaria</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1998	1998
106	Valeriaandwerghspanner	<i>Eupithecia valerianata</i>	6	8	-	-	-	X	X	-	X	X	1991	2008
107	Guldenroededwerghspanner	<i>Eupithecia virgaureata</i>	18	30	X	X	-	X	X	X	X	X	1970	2008
108	Gewone dwerghspanner	<i>Eupithecia vulgata</i>	46	59	X	X	X	X	X	X	X	X	1882	2008
109	Gestippelde korstmosp.	<i>Fagivorina arenaria</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1948	1948
110	Zomervlinder	<i>Geometra papilionaria</i>	3	3	X	X	-	-	X	X	X	X	1957	2008
111	Zwartkamdwerghspanner	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	176	311	X	X	X	X	X	X	X	X	1961	2008
112	Tere zomervlinder	<i>Hemistola chrysoprasar.</i>			-	-	-	-	-	X	X	X	2001	2005
113	Kleine zomervlinder	<i>Hemistola aestivaria</i>	51	84	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
114	Bruine bosrankspanner	<i>Horisme vitalbata</i>			X	-	-	X	-	X	X	X	2001	2007
115	Geel spannetje	<i>Hydrelia flammeolaria</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1935	2005
116	Grote berberisspanner	<i>Hydria cervicalis</i>	1	1	X	-	-	-	-	-	-	-	1986	2008
117	Gegolfde spanner	<i>Hydria undulata</i>	4	5	X	-	-	X	X	X	-	X	1959	2008
118	Variabele spanner	<i>Hydriomena furcata</i>	6	7	X	X	-	-	X	X	X	X	1971	2008
119	Groenbandspanner	<i>Hydriomena impluviata</i>	18	31	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
120	Rode dennenspanner	<i>Hylaea fasciaria</i>	12	20	X	-	-	-	X	X	-	X	1987	2008
121	Ringspikkelspanner	<i>Hypomecis punctinalis</i>	18	24	X	X	-	X	X	X	X	X	1959	2008
122	Grote spikkelspanner	<i>Hypomecis roboraria</i>	7	7	X	-	X	X	X	X	X	X	1995	2008
123	Grijze stipspanner	<i>Idaea aversata</i>	151	531	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
124	Schildstipspanner	<i>Idaea biselata</i>	64	142	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
125	Vlekstipspanner	<i>Idaea dimidiata</i>	108	300	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
126	Geblokte stipspanner	<i>Idaea emarginata</i>	5	7	X	X	-	-	X	X	-	X	1892	2008
127	Dwerghstipspanner	<i>Idaea fuscovenosa</i>	20	27	X	X	-	-	X	X	X	X	1963	2008
128	Streepstipspanner	<i>Idaea humiliata</i>			X	-	-	-	X	-	-	-	1963	2007
129	Geelpurperen spanner	<i>Idaea muricata</i>	1	2	X	X	-	-	-	X	-	X	1969	2008
130	Okergele spanner	<i>Idaea ochrata</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1963	2006
131	Schaduwstipspanner	<i>Idaea rusticata</i>	9	16	X	X	-	-	-	X	X	X	1892	2008
132	Paardenbloemspanner	<i>Idaea seriata</i>	111	207	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
133	Egale stipspanner	<i>Idaea straminata</i>	3	3	X	X	-	-	X	X	X	X	1859	2008
134	Satijnstipspanner	<i>Idaea subsericeata</i>	12	15	X	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
		Exemplaren in 2008											
135	Randstipspanner			X	-	-	-	X	X	X	-	1985	2007
136	Zuidelijke stipspanner											?	?
137	Oranje bremspanner									X		1998	1999
138	Bosbesbruintje	13	43	X	X	-	-	X	X	X	X	2001	2008
139	Melkwhite zomervlinder	5	20	X	X	-	X	X	X	-	X	1970	2006
140	Spaansgroene zomervlinder							X				2000	2001
141	Malvabandspanner	4	5	X	X	-	X	-	X	-	X	1880	2008
142	Aangebrande spanner	25	33	X	X	-	X	X	X	X	X	1970	2008
143	Lichte blokspanner			X	X	-	-	-	-	-	X	1987	2006
144	Gerande spanner	200	526	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
145	Tweevlekspanner			X	-	-	-	-	X	-	X	1981	2003
146	Witte schaduwspanner	16	60	X	X	-	X	X	X	X	X	1969	2008
147	Dunvlerkspanner	1	1	-	X	X	-	-	-	-	X	1974	2008
148	Zuringspanner	33	165	X	X	-	-	X	-	-	-	1892	2008
149	Donker klaverblaadje	127	258	X	X	X	X	X	X	X	X	1959	2008
150	Gerimpelde spanner	14	29	X	X	-	X	X	X	X	X	1959	2008
151	Klaverblaadje	16	19	X	X	-	X	X	X	X	X	1969	2008
152	Larikspanner			X	X	-	-	-	-	-	X	1983	1999
153	Zwarte-w-vlinder			X	-	-	-	-	-	-	X	1892	2006
154	Brummelspanner										X	?	1987
155	Getande spanner								X	-	-	1963	1963
156	Kleine wintervlinder	40	304	X	X	-	X	X	X	X	X	1963	2008
157	Hagedoornvlinder	184	341	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
158	Zuidelijke bandspanner	13	13	X	X	-	X	X	X	X	X	1961	
159	Moeraswalstrospanner											1959	1988
160	Vliervlinder	26	36	X	X	-	X	X	X	X	X	1880	2008
161	Grijze heispanner											?	?
162	Vierkantspikkelspanner			X	-	-	-	-	-	-	-	1998	2001
163	Witvlekspikkelspanner	1	1	-	-	-	-	X	-	-	-	?	2008
164	Berberisspanner										X	?	1981
165	Kajatehoutspanner	3	11	X	X	-	-	X	X	X	X	1892	2008
166	Hoekbanddennenspanner	7	32	-	X	-	-	X	X	X	X	1979	2008
167	Gestreepte bremspanner							X	-	-	-	1880	2007
168	Taxusspikkelspanner			X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
169	Geveerde spikkelspanner	2	4	X	X	-	-	X	-	X	-	1986	2008
170	Koekoeksbloemspanner			X	-	-	-	-	-	-	-	1996	1996
171	Ratelaarspanner	2	18	-	X	-	-	X	X	X	-	1959	2008
172	Hennepnetelspanner	10	11	X	-	-	-	X	X	X	X	1800	2008
173	Donkere ogentroostspanner	1	1	X	-	-	X	-	X	-	X	1959	2008
174	Ogentroostspanner	1	1	-	-	-	-	-	-	X	-	1997	2008
175	Pijlkruidspanner			X								1996	2006
176	Silenespanner	5	5	X	X	-	-	X	X	-	X	1947	2008
177	Varensparner	6	7	X	X	-	X	X	X	X	X	1969	2008
178	Echt-walstrospanner	1	1	-	X	-	-	-	-	-	-	1800	2008
179	Sporkehoutspanner	4	5	-	-	-	-	X	-	X	X	2001	2008
180	Wegedoornspanner	1	1	-	-	-	-	-	-	-	X	2008	2008
181	Lindeknotsvlinder			X	-	-	-	-	-	-	-	1969	2006
182	Geelbruine bandspanner									X	-	1997	1997
183	Blauwrandspanner	11	16	X	X	-	-	X	X	X	X	1969	2008
184	Boterbloempje	2	3	-	-	-	-	X	-	-	-	1995	2008
185	Grijsgroene zomervlinder			X	-	-	-	-	-	-	-	1995	1995
186	Kleine blokspanner	3	3	-	X	-	X	X	X	-	X	1963	2008
187	Sleedoorndwergspanner	3	3	X	X	-	-	-	X	-	-	1997	2008
188	Groene dwergspanner	68	219	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
189	Roodstreepspanner	4	4	X	-	-	-	X	X	X	X	1961	2008
190	Paarsbandsparner			-	X	-	-	-	-	-	-	1969	2006
191	Tijmstipspanner											?	?

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		Exemplaren in 2008										EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
				WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND				
192	Witroze stipspanner	<i>Scopula emutaria</i>	6	8	X	-	X	X	X	X	X	X	X	1897	2008
194	Roomkleurige stipspanner	<i>Scopula floslactata</i>	3	3	X	X	-	-	-	X	X	-	-	1942	2008
195	Ligusterstipspanner	<i>Scopula imitaria</i>	8	11	X	X	X	-	-	X	X	X	X	1800	2008
196	Bosspanner	<i>Scopula immutata</i>	4	4	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
197	Prachtstipspanner	<i>Scopula marginepunct.</i>	6	7	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1974	2008
198	Zwartstipspanner	<i>Scopula nigropunctata</i>			-	-	-	-	-	-	X	-	-	1959	1968
199	Purperen stipspanner	<i>Scopula rubiginata</i>	1	1	X	-	-	-	-	-	-	X	-	1892	2008
200	Bruinbandspanner	<i>Scotopteryx chenopod.</i>	11	13	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1892	2008
201	Late bremspanner	<i>Scotopteryx luridata</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	-	1892	1914
202	Herculesje	<i>Selenia dentaria</i>	46	62	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1892	2008
203	Lindeherculesje	<i>Selenia lunularia</i>	15	19	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1963	2008
204	Halvemaanvlinder	<i>Selenia tetralunaria</i>	1	1	X	-	-	-	X	X	X	X	X	1968	2008
205	Gele kustspanner	<i>Semiaspilates ochrearia</i>	19	67	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1934	2008
206	Drievlekspanner	<i>Stegania trimaculata</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	X	-	-	2004	2008
207	Geblokte zomervlinder	<i>Thalera fimbrialis</i>			-	-	-	-	-	-	X	-	-	2004	2004
208	Schijn-sparspanner	<i>Thera britannica</i>	40	87	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1991	2008
209	Jeneverbesspanner	<i>Thera juniperata</i>	9	12	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1980	2008
210	Naaldboomspanner	<i>Thera obeliscata</i>	46	154	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1995	2008
211	Sparspanner	<i>Thera variata</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	-	1985	2001
212	Lieveling	<i>Timandra griseata</i>	79	142	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1963	2008
213	Vroege blokspanner	<i>Trichopteryx carpinata</i>	1	2	-	X	-	X	X	X	-	X	-	2005	2008
214	Ligusterblokspanner	<i>Trichopteryx polycommata</i>			-	X	-	-	-	-	-	X	-	1961	1962
215	Grote boomspanner	<i>Triphosa dubitata</i>			X	-	-	-	-	-	-	X	-	1878	1998
216	Springzaadbandspanner	<i>Xanthorhoe birivata</i>			X	X	-	-	X	-	X	X	X	1997	2007
217	Koolbandspanner	<i>Xanthorhoe designata</i>	28	35	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1970	2008
218	Vierbandspanner	<i>Xanthorhoe ferrugata</i>	183	371	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
219	Zwartbandspanner	<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	292	546	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
220	Geogde bandspanner	<i>Xanthorhoe montanata</i>	19	29	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1963	2008
221	Grote vierbandspanner	<i>Xanthorhoe quadrfasiata</i>			X	X	-	-	-	-	-	-	-	1882	2003
222	Bruine vierbandspanner	<i>Xanthorhoe spadicearia</i>	123	318	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1959	2008
TANDVLINDERS		NOTODONTIDAE													
1	Witte hermelijnvlinder	<i>Cerura erminea</i>	10	13	-	-	-	-	X	X	-	-	-	1985	2008
2	Hermelijnvlinder	<i>Cerura vinula</i>	5	5	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1											
3	Kleine wapendrager	<i>Clostera anachoreta</i>	4	5	-	-	-	-	X	X	-	X	-	1800	2008
4	Bruine wapendrager	<i>Clostera curtula</i>	91	150	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1963	2008
5	Donkere wapendrager	<i>Clostera pigra</i>	1	1	X	X	-	-	X	-	-	-	-	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1											
6	Maantandvlinder	<i>Drymonia ruficornis</i>	2	3	-	-	-	-	X	-	-	X	-	1986	2008
7	Witlijntandvlinder	<i>Drymonia querna</i>	7	9	-	-	-	-	X	X	-	-	-	1959	2008
8	Berkenhermelijnvlinder	<i>Furcula bicuspis</i>												?	?
9	Wilgenhermelijnvlinder	<i>Furcula bifida</i>	4	7	X	-	-	-	X	X	X	X	X	1969	2008
10	Kleine hermelijnvlinder	<i>Furcula furcula</i>	22	24	X	X	X	-	X	X	X	X	X	1850	2008
11	Populierentandvlinder	<i>Gluphisia crenata</i>	2	2	X	-	-	-	X	X	-	X	-	1959	2008
12	Draak	<i>Harpyia milhauseri</i>			-	-	-	-	X	X	-	-	-	?	2007
13	Dromedaris	<i>Notodonta dromedarius</i>	30	34	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
14	Wilgentandvlinder	<i>Notodonta tritophus</i>	10	10	X	X	-	-	X	X	-	X	-	1961	2008
15	Kameeltje	<i>Notodonta ziczac</i>	45	61	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1											
16	Eikentandvlinder	<i>Peridea anceps</i>	1	1	-	X	-	-	-	-	-	-	-	2008	2008
17	Wapendrager	<i>Phalera bucephala</i>	43	66	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	25											
18	Berkenbrandvlerkvlinder	<i>Pheosia gnoma</i>	12	19	-	X	-	X	X	-	-	X	-	1850	2008
19	Brandvlerkvlinder	<i>Pheosia tremula</i>	233	606	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1800	2008
20	Snuitvlinder	<i>Pterostoma palpina</i>	69	79	X	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
21	Kroonvogeltje	<i>Ptilodon capucina</i>	33	40	X	X	-	-	X	X	X	X	X	1800	2008
22	Eikenprocessierups	<i>Thaumetopoea processi.</i>	14	67	X	X	-	X	X	X	X	X	X	1995	2008

Nederlandse naam		Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008	Exemplaren in 2008	WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
UILEN		NOCTUIDAE	rupsen 1	1200										
1	Brandnetelkapje	<i>Abrostola tripartita</i>	114	182	X	X	-	X	X	X	X	X	1878	2008
2	Donker brandnetelkapje	<i>Abrostola triplasia</i>	132	196	X	X	X	X	X	X	X	X	1959	2008
3	Bleekschouderuil	<i>Acontia lucida</i>			-	-	-	-	X	-	-	-	2007	2007
4	Bont schaapje	<i>Acronicta aceris</i>	13	15	X	X	-	-	X	X	X	X	1963	2008
5	Elzenuil	<i>Acronicta alni</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1997	1997
6	Goudhaaruil	<i>Acronicta auricoma</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1892	1914
7	Schaapje	<i>Acronicta leporina</i>	6	6	X	X	-	X	X	X	X	X	1850	2008
8	Schilddrager	<i>Acronicta megacephala</i>	112	210	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
9	Psi-uil	<i>Acronicta psi</i>	26	27	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
10	Zuringuil	<i>Acronicta rumicis</i>	29	45	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
			rupsen 1	1										
11	Moerasbos-uil	<i>Acronicta strigosa</i>			-	-	-	-	-	-	-	X	1800	1970
12	Drietand	<i>Acronicta tridens</i>	14	15	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
13	Slanke groenuil	<i>Actebia praecox</i>			-	-	-	-	-	X	-	X	1963	1991
14	Gevlamde uil	<i>Actinotia polyodon</i>	1	1	X	X	-	-	-	X	-	-	1959	2008
15	Tweekleurige uil	<i>Aetheria bicolorata</i>	16	19	X	-	X	X	X	X	X	X	1897	2008
16	Kompassla-uil	<i>Aetheria dysodea</i>			X	-	-	-	X	-	-	-	1898	2007
17	Bruine herfstuil	<i>Agrochola circellaris</i>	58	106	X	X	-	X	X	X	X	X	1963	2008
18	Roodachtige herfstuil	<i>Agrochola helvola</i>	3	3	-	-	-	-	X	-	-	X	1980	2008
19	Zwartstipvlinder	<i>Agrochola lota</i>	49	82	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
20	Variabele herfstuil	<i>Agrochola lychnidis</i>	4	5	X	-	-	X	-	X	X	X	1963	2008
21	Geelbruine herfstuil	<i>Agrochola macilenta</i>	12	16	X	X	-	X	X	X	X	X	1962	2008
22	Geogde worteluil	<i>Agrotis clavis</i>	20	33	X	X	X	-	X	X	X	X	1947	2008
23	Gewone worteluil	<i>Agrotis exclamationis</i>	209	906	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
24	Grote worteluil	<i>Agrotis ipsilon</i>	97	122	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
25	Putta-uil	<i>Agrotis puta</i>	343	1608	X	X	X	X	X	X	X	X	1922	2008
26	Duinworteluil	<i>Agrotis ripae</i>	5	10	X	X	X	-	-	X	X	X	1963	2008
27	Gewone velduil	<i>Agrotis segetum</i>	240	735	X	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008
28	Zuidelijke worteluil	<i>Agrotis trux</i>			-	X	-	-	-	-	-	-	1993	1993
29	Bonte worteluil	<i>Agrotis vestigialis</i>	18	33	X	X	X	-	-	X	X	X	1892	2008
30	Meidoornuil	<i>Allophyes oxyacanthae</i>	13	22	X	X	-	-	X	X	X	X	1963	2008
31	Geelbruine vlekuil	<i>Amphipoea fucosa</i>	29	51	X	X	X	X	X	X	X	X	1850	2008
32	Roodbruine vlekuil	<i>Amphipoea oculera</i>	12	29	X	-	X	-	X	X	X	-	1892	2008
33	Schijn-piramidevlinder	<i>Amphipyra berbera</i>	2	4	X	X	-	-	X	X	X	-	1986	2008
34	Piramidevlinder	<i>Amphipyra pyramidea</i>	65	142	X	X	-	X	X	X	X	X	1970	2008
35	Boksbaardvlinder	<i>Amphipyra tragopoginis</i>			X	-	-	-	-	X	X	X	1892	2006
36	Bruine groenuil	<i>Anaplectoides prasina</i>			-	X	-	-	-	-	-	X	1992	2000
37	Roodbont heide-uiltje	<i>Anarta myrtilli</i>			-	-	-	-	X	-	-	X	1989	1999
38	Veldgrasuil	<i>Apamea anceps</i>			-	-	-	-	-	-	-	X	1868	1969
39	Variabele grasuil	<i>Apamea crenata</i>	26	44	X	X	-	X	X	X	X	X	1967	2008
40	Schapengrasuil	<i>Apamea furva</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1999	2005
41	Steenrode grasuil	<i>Apamea lateritia</i>			-	-	-	-	-	X	-	-	1963	1963
42	Bleke grasworteluil	<i>Apamea lithoxylaea</i>	46	91	X	-	-	X	X	X	X	X	1958	2008
43	Graswortelvlinder	<i>Apamea monoglypha</i>	130	386	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
44	Zeeuwse grasworteluil	<i>Apamea oblonga</i>			X	-	-	-	-	-	X	X	1880	2007
45	Moeras-grasuil	<i>Apamea ophiogramma</i>	16	41	X	-	X	X	X	X	X	X	1963	2008
46	Grauwe grasuil	<i>Apamea remissa</i>	33	49	X	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008
47	Bosgrasuil	<i>Apamea scolopacina</i>	1	1	-	-	-	-	-	X	-	X	1959	2008
48	Kweekgrasuil	<i>Apamea sordens</i>	123	547	X	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008
49	Okergele grasuil	<i>Apamea sublustris</i>			-	-	-	-	-	X	-	-	1963	1963
50	Rietgrasuil	<i>Apamea unanimitis</i>	11	16	X	X	-	-	X	X	X	X	1800	2008
51	Geveerde witvleugeluil	<i>Aporophyla australis</i>	4	29	X	X	X	-	-	-	X	X	1959	2008
52	Bruine witvleugeluil	<i>Aporophyla lutulenta</i>											?	?
53	Zwarte witvleugeluil	<i>Aporophyla nigra</i>			-	-	-	-	-	X	-	-	2004	2008
54	Moerasplantenboorder	<i>Archanara algae</i>			-	-	-	-	-	-	X	X	1996	2007

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
		Exemplaren in 2008											
55	Geelbruine rietboorder	<i>Archanara dissoluta</i>	5	6	X	X	-	X	X	X	X	1892	2008
56	Gestippelde rietboorder	<i>Archanara geminipuncta</i>	21	41	X	X	-	X	X	X	X	1892	2008
57	Witkraagrietboorder	<i>Archanara neurica</i>	2	2	-	-	-	X	X	X	X	1890	2008
58	Egelskopboorder	<i>Archanara sparganii</i>	16	19	X	X	-	X	X	X	X	1985	2008
59	Egale rietboorder	<i>Arenostola phragmitidis</i>	56	116	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
60	Kromzitter	<i>Asteroscopus sphinx</i>			-	X	-	-	-	-	-	1800	2007
61	Essengouduil	<i>Atethmia centrigo</i>	10	22	X	X	-	X	X	X	X	1991	2008
62	Gamma-uil	<i>Autographa gamma</i>	575	2405	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
63	Zilvervenster	<i>Autographa bractea</i>			X	-	-	-	-	-	-	2001	2001
64	Jota-uil	<i>Autographa jota</i>			X	X	-	-	-	-	X	1969	2006
65	Donkere Jota-uil	<i>Autographa pulchrina</i>			X	-	-	-	-	-	-	1995	1995
66	Houtspaander	<i>Axylia putris</i>	194	1090	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008
67	Roestuil	<i>Blepharita satura</i>			X	X	-	-	-	X	-	1996	2005
68	Katwilgultje	<i>Brachyolomia viminalis</i>			X	-	-	-	-	-	-	1997	1997
69	Groene weide-uil	<i>Calamia tridens</i>	1	1	-	X	X	-	-	-	X	1990	2008
70	Vlasbekuiltje	<i>Calophasia lunula</i>			X	-	-	-	X	-	-	1961	2006
71	Mi-vlinder	<i>Callistege mi</i>	5	43	X	X	X	-	X	-	X	1966	2008
72	Morpheusstofuil	<i>Caradrina morpheus</i>	123	381	X	X	X	X	X	X	X	1878	2008
73	Blauw weeskind	<i>Catocala fraxini</i>			-	-	-	-	-	-	X	1967	1995
74	Rood weeskind	<i>Catocala nupta</i>	22	37	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
75	Karmozijnrood weeskind	<i>Catocala sponsa</i>			-	-	-	-	X	-	-	1990	1990
75	Wollegras-uil	<i>Celaena haworthii</i>			X	X	-	-	-	-	-	1962	1997
76	Gele lis-boorder	<i>Celaena leucostigma</i>	2	2	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008
77	Bonte grasuil	<i>Cerapteryx graminis</i>	1	1	-	X	-	-	-	X	X	1963	2008
78	Rode vlekkenuil	<i>Cerastis rubricosa</i>	18	24	X	-	-	X	X	X	X	1963	2008
79	Russenuil	<i>Coenobia rufa</i>			-	X	-	-	-	-	-	2002	2002
80	Booglijnuil	<i>Colobochoyla salicalis</i>	1	1	-	-	-	-	X	-	-	2008	2008
81	Gevlekte winteruil	<i>Conistra rubiginea</i>	1	1	-	-	-	X	X	-	-	2000	2008
82	Zwartvlekwinteruil	<i>Conistra rubiginosa</i>	17	19	X	X	-	-	X	X	X	1989	2008
83	Bosbesuil	<i>Conistra vaccinii</i>	38	86	X	X	-	X	X	X	-	1963	2008
84	Donkere iepenuil	<i>Cosmia affinis</i>	12	31	X	X	-	-	X	X	-	1800	2008
85	Maanuiltje	<i>Cosmia pyralina</i>	10	13	X	X	-	-	X	X	X	1892	2008
87	Hyena	<i>Cosmia trapezina</i>	81	219	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
88	Schedeldrager	<i>Craniophora ligustri</i>	127	298	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
89	Donkergroene korstmosuil	<i>Cryphia algae</i>	18	32	X	X	-	X	X	X	X	2005	2008
90	Lichte korstmosuil	<i>Cryphia domestica</i>	8	8	X	-	X	-	X	X	X	1800	2008
91	Groene korstmosuil	<i>Cryphia muralis</i>	13	18	X	X	-	X	X	X	X	1895	2008
92	Donkere korstmosuil	<i>Cryphia raptricula</i>			-	-	-	-	-	X	X	1959	1999
93	Absintmonnik	<i>Cucullia absinthii</i>			-	-	-	-	X	-	X	1962	2006
94	Astermonnik	<i>Cucullia asteris</i>	8	8	X	X	-	X	X	X	X	1850	2008
		<i>rupsen</i>	1	3									
95	Kamillevlinder	<i>Cucullia chamomillae</i>	1	1	X	-	-	-	X	X	X	1878	2008
96	Grauwe monnik	<i>Cucullia umbratica</i>	17	18	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
97	Drielijnuil	<i>Charanyca trigrammica</i>	31	71	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008
98	Smalvleugelryetboorder	<i>Chilodes maritima</i>	17	24	X	-	-	X	X	X	X	1969	2008
99	Zandhaverboorder	<i>Chortodes elymi</i>	3	6	X	-	X	-	-	-	X	1892	2008
100	Vale duinrietboorder	<i>Chortodes extrema</i>	4	6	X	X	X	X	X	-	X	1963	2008
101	Gele duinrietboorder	<i>Chortodes fluxa</i>	3	4	X	-	X	-	X	-	-	1959	2008
102	Zeggeboorder	<i>Chortodes pygmina</i>	11	11	X	X	-	X	X	X	X	1959	2008
103	Turkse uil	<i>Chrysodeixis chalcites</i>	9	11	X	X	-	X	X	X	X	1981	2008
104	Zilverstreep	<i>Deltote bankiana</i>	28	81	X	X	X	X	X	X	X	1969	2008
105	Zilverhaak	<i>Deltote uncula</i>			X	-	-	-	-	-	X	1959	2006
106	Koperuil	<i>Diachrysia chrysitis</i>	253	621	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
107	Grote koperuil	<i>Diachrysia chryson</i>			X	-	-	-	-	-	-	?	2000
108	Bruine breedvleugeluil	<i>Diarsia brunnea</i>	6	12	X	X	-	-	X	-	X	1953	2008
109	Variabele breedvleugeluil	<i>Diarsia mendica</i>	19	49	X	X	-	-	X	X	X	1961	2008
178	Gewone breedvleugeluil	<i>Diarsia rubi</i>	385	5861	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
		Waarnemingen in 2008	Exemplaren in 2008										
110	Diana-uil	<i>Dichonia aprilina</i>		X	-	-	-	-	-	-	-	1961	1961
111	Krakeling	<i>Diloba caeruleocephala</i>	2	19	X	-	-	-	X	-	X	1800	2008
112	Spurrie-uil	<i>Discestra trifolii</i>	107	188	X	X	-	X	X	X	X	1892	2008
113	Vogelwiekje	<i>Dypterygia scabriuscula</i>	16	29	X	X	-	-	X	X	X	1892	2008
114	Gemarmerd heide-uiltje	<i>Elaphria venustula</i>			-	-	-	-	X	-	-	1963	2008
115	Gele uil	<i>Enargia paleacea</i>			X	-	-	-	-	-	X	1960	1996
117	Bruine daguil	<i>Euclidia glyphica</i>	11	15	X	X	-	X	X	X	X	1997	2008
118	Levervlek	<i>Euplexia lucipara</i>	3	3	X	X	-	-	X	X	X	1892	2008
119	Gevlamde grasuil	<i>Eremobia ochroleuca</i>			X	-	-	-	-	-	-	1968	1968
120	Wachtervlinder	<i>Eupsilia transversa</i>	39	75	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008
121	Grote bosbesuil	<i>Eurois occulta</i>			X	-	-	-	X	X	X	1948	2006
122	Variabele worteluil	<i>Euxoa cursoria</i>	3	4	X	X	X	-	X	X	X	1892	2008
123	Rookkleurige worteluil	<i>Euxoa nigricans</i>			X	X	-	-	X	-	X	1892	2007
124	Zwartvlakworteluil	<i>Euxoa obelisca</i>										?	?
125	Graanworteluil	<i>Euxoa tritici</i>	14	66	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
126	Goudgele boorder	<i>Gortyna flavago</i>	8	10	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008
127	Dubbelpijl-uil	<i>Graphiphora augur</i>			-	-	-	-	X	-	X	1892	2006
128	Schaaruil	<i>Hada plebeja</i>	4	4	X	X	-	X	-	X	X	1997	2008
129	Gewone silene-uil	<i>Hadena bicurris</i>	12	13	X	X	-	-	X	X	X	1892	2008
130	Witband-silene-uil	<i>Hadena compta</i>	3	3	X	-	-	X	X	X	X	1904	2008
131	Gevlekte silene-uil	<i>Hadena confusa</i>			X	-	-	-	-	-	-	2005	2005
132	Variabele silene-uil	<i>Hadena perplexa</i>			X	-	-	-	-	X	X	1998	2007
133	Gevorkte silene-uil	<i>Hadena rivularis</i>	6	8	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008
134	Katoendaguil	<i>Helicoverpa armigera</i>	2	2	X	-	-	X	X	X	X	1962	2008
135	Gelijnde silene-uil	<i>Heliophobus reticulata</i>	1	1	X	X	-	-	-	-	X	1963	2008
136	Vlekdaguil	<i>Heliopsis peltigera</i>	1	1	X	-	-	X	X	X	X	1961	2008
137	Boogsnuituil	<i>Herminia grisealis</i>	14	24	X	X	-	-	X	X	X	1963	2008
138	Schaduwsnuituil	<i>Herminia tarsicrinalis</i>	4	4	X	-	-	-	X	X	X	1969	2008
139	Zuidelijke stofuil	<i>Hoplodrina ambigua</i>	286	1481	X	X	X	X	X	X	X	1960	2008
140	Egale stofuil	<i>Hoplodrina blanda</i>	124	487	X	X	X	X	X	X	X	1959	2008
141	Gewone stofuil	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	170	568	X	X	X	X	X	X	X	1963	2008
142	Aardappelstengelboorder	<i>Hydraecia micacea</i>	26	49	X	X	-	X	X	X	X	1892	2008
143	Bruine snuituil	<i>Hypena proboscidalis</i>	185	523	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
144	Hopsnuituil	<i>Hypena rostralis</i>	3	3	X	X	-	-	X	-	X	1993	2008
145	Heremietuil	<i>Ipimorpha retusa</i>	1	1	X	X	-	-	-	-	X	1800	2008
146	Tweekleurige heremietuil	<i>Ipimorpha subtusa</i>	14	25	X	X	-	X	X	X	X	1959	2008
147	Wintergouduil	<i>Jodia croceago</i>										?	?
148	Geoogde w-uil	<i>Lacanobia contigua</i>	1	1	X	-	-	-	-	X	-	1999	2008
149	Groente-uil	<i>Lacanobia oleracea</i>	435	2356	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
150	Variabele w-uil	<i>Lacanobia suasa</i>	171	784	X	X	-	X	X	X	X	1949	2008
151	W-uil	<i>Lacanobia thalassina</i>	17	24	X	X	-	X	X	X	X	1963	2008
152	Brede-w-uil	<i>Lacanobia w-latinum</i>	2	3	X	-	-	X	X	-	X	1999	2008
153	Bruine sikkeluil	<i>Laspeyria flexula</i>			-	X	-	-	-	-	X	1969	1983
154	Bruine bosbesuil	<i>Lithomoia solidaginis</i>			-	-	-	-	-	X	-	1997	1997
155	Coniferenuil	<i>Lithophane leautieri</i>	28	37	X	X	-	X	X	X	X	1980	2008
156	Lichtgrijze uil	<i>Lithophane ornitopus</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	X	1961	2008
157	Bruine essenuil	<i>Lithophane semibrunnea</i>			X	-	-	-	-	X	X	1986	2005
158	Gewone grasuil	<i>Luperina testacea</i>	77	237	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
159	Granietuil	<i>Lycophotia porphyrea</i>			X	-	-	-	-	-	-	1962	2005
160	Wikke-uil	<i>Lygephila pastinum</i>			-	-	-	-	-	X	-	1963	1995
161	Getekende gamma-uil	<i>Macdunnoughia confusa</i>	38	54	X	-	-	X	X	X	X	1956	2008
162	Stippelsnuituil	<i>Macrochilo cribrumalis</i>	10	13	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
163	Kooluil	<i>Mamestra brassicae</i>	150	329	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
164	Perzikkruiduil	<i>Melanchnra persicariae</i>	31	54	X	X	-	-	X	X	X	1800	2008
165	Erwtenuil	<i>Melanchnra pisi</i>			-	-	-	-	-	X	X	1963	2006
166	Weidehalmuiltje	<i>Mesapamea didyma</i>	25	52	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
167	Halmrupsvlinder	<i>Mesapamea secalis</i>	203	2058	X	X	X	X	X	X	X	1850	2008

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
				Exemplaren in 2008										
168	Zandhalmuiltje	<i>Mesoligia furuncula</i>	111	320	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
169	Duinhalmuiltje	<i>Mesoligia literosa</i>	17	20	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
170	Grijs weeskind	<i>Minucia lunaris</i>	1	1	-	-	-	-	-	X	-	-	2006	2008
171	Adusta-uil	<i>Mniotype adusta</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	1996	1996
172	Gevlekte groenuil	<i>Moma alpium</i>	2	2	-	-	-	-	X	-	-	-	1996	2008
173	Zwart weeskind	<i>Mormo maura</i>	2	2	X	-	-	-	-	-	-	X	2006	2008
174	Witstipgrasuil	<i>Mythimna albipuncta</i>	224	725	X	X	X	X	X	X	X	X	1897	2008
175	Komma-uil	<i>Mythimna comma</i>	30	55	X	X	-	X	X	X	X	X	1892	2008
176	Eenstreepgrasuil	<i>Mythimna conigera</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	1963	2003
177	Pseudo-bleke grasuil	<i>Mythimna favicolor</i>	-	-	X	X	-	-	X	-	-	-	1996	2007
178	Gekraagde grasuil	<i>Mythimna ferrago</i>	108	277	X	X	X	X	X	X	X	X	1948	2008
179	Gevlamde rietuil	<i>Mythimna flammea</i>	2	2	X	-	-	-	-	-	X	X	1997	2008
180	Stompvleugelgrasuil	<i>Mythimna impura</i>	128	310	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
181	Witte-l-uil	<i>Mythimna l-album</i>	14	16	X	X	-	X	-	X	X	X	1800	2008
182	Helmgrasuil	<i>Mythimna litoralis</i>	10	47	X	X	X	-	-	X	-	X	1935	2008
183	Gestreepte rietuil	<i>Mythimna obsoleta</i>	7	7	-	X	-	X	X	-	X	X	1963	2008
184	Bleke grasuil	<i>Mythimna pallens</i>	281	1240	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
185	Grijze grasuil	<i>Mythimna pudorina</i>	5	8	X	X	-	X	X	X	-	X	1963	2008
186	Wortelstreepgrasuil	<i>Mythimna sicula</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1961	1962
187	Puntlijngrasuil	<i>Mythimna scirpi</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1961	1961
188	Spitsvleugelgrasuil	<i>Mythimna straminea</i>	75	228	X	X	-	X	X	X	X	X	1878	2008
189	Eenstipgrasuil	<i>Mythimna unipuncta</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	1962	1989
190	Zuidelijke grasuil	<i>Mythimna vitellina</i>	5	6	X	X	-	X	X	X	X	X	1961	2008
191	Splinterstreep	<i>Naenia typica</i>	3	3	X	-	-	-	X	X	-	X	1892	2008
192	Volgeling	<i>Noctua comes</i>	224	602	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
193	Breedbandhuismoeder	<i>Noctua fimbriata</i>	43	65	X	X	-	X	X	X	x	X	1912	2008
194	Kleine huismoeder	<i>Noctua interjecta</i>	39	69	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
195	Open-breedbandhuismoeder	<i>Noctua janthe</i>	147	565	X	X	X	X	X	X	X	X	1970	2008
196	Kleine breedbandhuismoeder	<i>Noctua janthina</i>	49	161	X	X	-	X	X	X	X	X	1912	2008
197	Zwartpuntvolgeling	<i>Noctua orbona</i>	2	2	X	X	-	-	X	X	X	-	1948	2008
198	Huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	535	7662	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
199	Lisdoddeboorder	<i>Nonagria typhae</i>	11	12	X	-	-	X	X	X	X	X	1963	2008
200	Haarbos	<i>Ochropleura plecta</i>	345	1766	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
201	Oranjegeel halmuiltje	<i>Oligia fasciuncula</i>	38	80	-	X	X	X	X	X	X	X	1948	2008
202	Donker halmuiltje	<i>Oligia latruncula</i>	143	605	X	X	X	X	X	X	X	X	1935	2008
203	Gelobd halmuiltje	<i>Oligia strigilis</i>	149	820	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
204	Bont halmuiltje	<i>Oligia versicolor</i>	9	10	X	X	-	-	X	X	X	X	1996	2008
205	Maansikkeluil	<i>Omphaloscelis lunosa</i>	69	190	X	X	-	X	X	X	X	X	1900	2008
206	Tweestreepvoorjaarsuil	<i>Orthosia cerasi</i>	74	335	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
207	Kleine voorjaarsuil	<i>Orthosia cruda</i>	27	250	X	X	-	-	X	X	X	X	1974	2008
208	Nunvlinder	<i>Orthosia gothica</i>	87	228	X	X	-	X	X	X	X	X	1958	2008
209	Sierlijke voorjaarsuil	<i>Orthosia gracilis</i>	25	35	X	X	X	X	-	X	X	X	1997	2008
210	Variabele voorjaarsuil	<i>Orthosia incerta</i>	87	338	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
211	Eikenvoorjaarsuil	<i>Orthosia miniosa</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	-	X	1961	2001
212	Dubbelstipvoorjaarsuil	<i>Orthosia munda</i>	26	53	X	X	-	X	X	X	X	X	1997	2008
213	Bandvoorjaarsuil	<i>Orthosia opima</i>	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1991	1962
214	Populierenvoorjaarsuil	<i>Orthosia populeti</i>	24	53	X	X	-	X	X	X	X	X	1990	2008
215	Gevlekte pijluil	<i>Pachetra sagittigera</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	1909	1912
216	Dwerghuismoeder	<i>Panemeria tenebrata</i>	-	-	X	X	-	X	X	X	X	-	1984	2007
217	Dennenuil	<i>Panolis flammea</i>	16	32	X	X	-	X	X	X	-	X	1983	2008
218	Gele snuituil	<i>Paracolax tristalis</i>	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	1800	1914
219	Grijze herfstuil	<i>Paradiarsia glareosa</i>	9	22	X	X	X	-	X	-	-	X	1956	2008
220	Huisuil	<i>Paradrina clavipalpis</i>	60	75	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
221	Zandstofuil	<i>Paradrina selini</i>	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	1968	1997
222	Paddenstoeluil	<i>Parascotia fuliginaria</i>	11	11	X	X	-	X	X	X	X	X	1959	2008
223	Populierenuil	<i>Parastichta suspecta</i>	1	1	-	X	-	-	-	X	X	X	1892	2008
224	Wilgenschorsvlinder	<i>Parastichtis ypsillon</i>	17	36	X	X	X	-	X	X	X	X	1959	2008

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
				Exemplaren in 2008										
225	Blauwvleugeluil	<i>Peridroma saucia</i>	2	2	X	X	-	-	X	X	X	X	1892	2008
226	Agaatvlinder	<i>Phlogophora meticulosa</i>	280	703	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
227	Bochtige smele-uil	<i>Photodes minima</i>			X	X	-	-	X	X	-	-	1963	2006
228	Purperuiltje	<i>Phytometra viridaria</i>			X	X	-	-	-	X	X	-	1892	1996
229	Kadeni-stofuil	<i>Platypterygia kadenii</i>	2	3	X	-	-	-	X	X	-	X	2006	2008
230	Goudvenstertje	<i>Plusia festucae</i>	13	13	X	X	-	-	X	X	X	X	1878	2008
231	Moerasgoudvenstertje	<i>Plusia putnami</i>	1	1	-	-	-	-	X	-	-	-	2008	2008
232	Bruine heide-uil	<i>Polia bombycina</i>			X	X	-	-	-	X	-	X	1963	2006
233	Gerande marmeruil	<i>Polia hepatica</i>											?	?
234	Marmeruil	<i>Polia nebulosa</i>			X	-	-	-	-	-	-	X	1963	2006
235	Gelduil	<i>Polychrysis moneta</i>											?	?
236	Gele granietuil	<i>Polymixis flavicincta</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1800	1963
237	Kustuil	<i>Polymixis lichenea</i>	2	2	X	X	-	-	-	X	-	X	1850	2008
238	Gepluimde snuituil	<i>Polypogon plumigeralis</i>	2	2	-	X	-	-	-	X	X	-	2006	2008
239	Donkere marmeruil	<i>Protodeltote pygarga</i>	22	51	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
240	Vale stofuil	<i>Proxenus hospes</i>	2	2	-	-	-	-	X	X	-	-	2007	2008
241	Oranje o-vlinder	<i>Pyrrhia umbra</i>	8	8	X	X	X	-	X	X	X	X	1892	2008
242	Herfst-rietboorder	<i>Rhizedra lutosa</i>	104	319	X	X	-	X	X	X	X	X	1947	2008
243	Bruine grasuil	<i>Rhyacia simulans</i>	16	18	X	X	-	X	X	X	X	X	1996	2008
244	Stro-uiltje	<i>Rivula sericealis</i>	188	616	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
245	Randvlekuil	<i>Rusina ferruginea</i>	25	53	X	X	-	-	X	X	X	X	1961	2008
246	Roesje	<i>Scoliopteryx libatrix</i>	47	66	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
247	Gepijlde micro-uil	<i>Schrankia costaestrigalis</i>	23	46	X	-	-	X	X	X	X	X	1964	2008
248	Kuifvlinder	<i>Shargacucullia verbasci</i>			-	X	-	-	X	X	X	X	2004	2007
249	Helmkruidvlinder	<i>Shargac. scrophulariae</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	2004	2004
250	Tandjesuil	<i>Sideridis albicolon</i>	5	11	X	-	X	-	-	X	-	X	1961	2008
251	Kleine rietvink	<i>Simyra albovenosa</i>	14	23	X	X	-	X	X	X	X	X	1959	2008
252	Donkere aarduil	<i>Spaelotis ravidia</i>			-	-	-	-	-	-	X	-	1996	1997
253	Florida-uil	<i>Spodoptera exigua</i>	1	1	X	X	-	-	X	X	X	x	1962	2008
254	Vroege eikenuil	<i>Spudaea ruticilla</i>											?	?
255	Schijn-gamma-uil	<i>Syngrapha interrogation.</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1972	1972
256	Geelvleugeluil	<i>Thalpophila matura</i>	25	53	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
257	Donkere grasuil	<i>Tholera cespitis</i>	1	1	X	X	-	X	X	-	-	-	1963	2008
258	Gelijnde grasuil	<i>Tholera decimalis</i>	6	8	-	X	-	X	-	X	-	X	1963	2008
259	Meldevlinder	<i>Trachea atriplicis</i>	2	2	-	X	-	X	X	X	X	-	2006	2008
260	Ni-uil	<i>Trichoplusia ni</i>			-	-	-	-	-	-	-	X	1982	1982
261	Geellijnsnuituil	<i>Trisateles emortualis</i>	2	2	X	X	-	-	X	-	-	-	2001	2008
262	Saffraangouduil	<i>Xanthia aurago</i>	2	2	X	-	-	X	-	X	X	-	2007	2008
263	Iepengouduil	<i>Xanthia gilvago</i>	3	3	X	X	-	X	X	X	X	X	1882	2008
264	Gewone gouduil	<i>Xanthia icteritia</i>	9	13	X	X	-	X	X	X	X	X	1963	2008
265	Populierengouduil	<i>Xanthia ocellaris</i>	5	8	X	-	-	X	X	X	X	X	1962	2008
266	Wilgengouduil	<i>Xanthia togata</i>	10	14	-	X	-	X	X	X	X	X	1963	2008
267	Bruine zwartstipuil	<i>Xestia baja</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1892	1914
268	Zwarte-c-uil	<i>Xestia c-nigrum</i>	510	11786	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
269	Trapeziumuil	<i>Xestia ditrapezium</i>	1	2	X	X	-	-	X	-	-	-	1999	2008
270	Zesstreepuil	<i>Xestia sexstrigata</i>	2	6	X	-	-	-	X	X	-	-	1913	2008
271	Driehoekuil	<i>Xestia triangulum</i>	37	91	X	X	-	X	X	X	X	X	1935	2008
272	Vierkantvlekuil	<i>Xestia xanthographa</i>	158	1049	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
273	Roetvlek	<i>Xylena exsoleta</i>			-	X	-	-	-	-	X	-	1882	1964
274	Houtkleurige vlinder	<i>Xylena vetusta</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1996	1996
275	Kamperfoelie-uil	<i>Xylocampa areola</i>	4	4	X	-	-	X	X	X	-	X	1989	2008
276	Maansnuituil	<i>Zanclognatha lunalis</i>			-	-	-	-	-	-	X	-	1892	1914
277	Lijnsnuituil	<i>Zanclognatha tarsipennalis</i>	51	85	X	X	X	X	X	X	X	X	1959	2008
DONSUILEN		PANTHEIDAE												
1	Hazelaaruil	<i>Colocasia coryli</i>	5	13	-	-	-	-	X	-	-	-	?	2008
DONSVLINDERS		LYMANTRIDAE												
1	Meriansborstel	<i>Calliteara pudibunda</i>	19	51	X	X	-	-	X	X	X	X	1800	2008

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Waarnemingen in 2008		WALCHEREN	SCHOUWEN-DUIVELAND	NEELTJE JANS	THOLEN/SINT-PHILIPSLAND	OOST ZEEUWS-VLAANDEREN	WEST ZEEUWS-VLAANDEREN	ZUID-BEVELAND	NOORD-BEVELAND	EERSTE WAARNEMINGSJAAR	LAATSTE WAARNEMINGSJAAR
			Waarnemingen in 2008	Exemplaren in 2008										
2	Grauwe borstel	<i>Dicallomera fascelina</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1850	1996
3	Bastaardsatijnvlinder	<i>Euproctis chrysoorrhoea</i>	29	157	X	X	X	-	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	2	9001										
4	Donsvlinder	<i>Euproctis similis</i>	20	67	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1										
5	Satijnvlinder	<i>Leucoma salicis</i>	2	2	X	-	-	-	-	X	-	X	1800	2008
6	Plakker	<i>Lymantria dispar</i>	27	42	X	X	-	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	1	1										
7	Nonvlinder	<i>Lymantria monacha</i>	4	5	X	-	-	-	X	X	-	X	1892	2008
		<i>rupsen</i>	1	2										
8	Witvlakvlinder	<i>Orgyia antiqua</i>	3	3	X	X	-	-	X	X	X	X	1800	2008
9	Heidewitvlakvlinder	<i>Orgyia antiquoides</i>			-	-	-	-	X	-	-	-	2001	2001
VISSTAARTJES			NOLIDAE											
1	Grote groenuil	<i>Bena bicolorana</i>			-	X	-	-	-	-	-	X	1980	2008
2	Kleine groenuil	<i>Earias clorana</i>	111	216	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
3	Groot visstaartje	<i>Meganola albula</i>	7	8	X	X	-	-	X	X	-	X	1959	2008
4	Donker visstaartje	<i>Meganola strigula</i>			-	X	-	-	-	-	-	-	1965	1965
5	Licht visstaartje	<i>Nola aerugula</i>	2	3	X	-	-	-	-	-	-	-	1892	2008
6	Vroeg visstaartje	<i>Nola confusalis</i>	24	43	X	X	-	-	X	X	X	X	1947	2008
7	Klein visstaartje	<i>Nola cucullatella</i>	1	4	X	X	-	-	-	X	-	X	1800	2008
8	Variabele eikenuil	<i>Nycteola revayana</i>	1	1	X	-	-	-	X	X	X	X	1948	2008
9	Zilveren groenuil	<i>Pseudoips prasinana</i>	5	9	X	X	-	-	-	X	X	X	1992	2008
BEERVLINDERS			ARCTIIDAE											
1	Grote beer	<i>Arctia caja</i>	14	52	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
2	Roomvlek	<i>Arctia villica</i>	1	2	X	X	-	-	-	-	-	X	1954	2008
3	Zwart beertje	<i>Atolmis rubricollis</i>	11	50	X	X	-	-	X	X	X	X	1986	2008
4	Bonte beer	<i>Callimorpha dominula</i>			-	-	-	-	X	-	-	-	1942	1942
5	Grasbeertje	<i>Coscinia cribraria</i>	1	1	-	-	X	-	-	-	-	-	1892	2008
6	Geel grasbeertje	<i>Coscinia striata</i>			-	X	-	-	-	-	-	-	1968	1968
7	Vierstipbeertje	<i>Cybosia mesomella</i>	3	9	X	X	-	-	-	X	-	X	1962	2008
8	Roodbandbeer	<i>Diacrisia sannio</i>	2	5	X	X	-	-	-	-	-	X	1800	2008
9	Mendicabeer	<i>Diaphora mendica</i>	42	60	X	X	-	X	X	X	X	X	1953	2008
10	Streepkokerbeertje	<i>Eilema complana</i>	36	157	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
11	Naaldboombeertje	<i>Eilema depressa</i>	7	9	X	X	-	-	X	X	X	X	1970	2008
12	Glad beertje	<i>Eilema griseola</i>	80	308	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
13	Plat beertje	<i>Eilema lurideola</i>	12	22	X	X	-	X	X	X	X	-	1877	2008
14	Felgeel beertje	<i>Eilema lutarella</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1892	1914
15	Klein kokerbeertje	<i>Eilema pygmaeola</i>	1	3	X	X	-	-	-	-	-	X	1963	2008
16	Geel beertje	<i>Eilema sororcula</i>	50	370	X	X	-	X	X	X	X	X	1997	2008
17	Spaanse vlag	<i>Euplagia quadripunctaria</i>			-	-	-	-	-	-	X	-	1971	1997
18	Viervlakvlinder	<i>Lithosia quadra</i>	1	1	X	X	-	-	-	X	X	X	1800	2008
19	Rozenblaadje	<i>Miltochrista miniata</i>	6	8	X	-	-	-	X	-	X	-	1947	2008
20	Bleek beertje	<i>Nudaria mundana</i>			X	-	-	-	-	-	-	-	1800	1914
21	Muisbeertje	<i>Pelosia muscerda</i>	8	20	X	X	-	X	X	X	-	X	1892	2008
22	Klein muisbeertje	<i>Pelosia obtusa</i>	5	17	-	-	X	-	X	X	-	X	1968	2008
23	Kleine beer	<i>Phragmatobia fuliginosa</i>	142	624	X	X	X	X	X	X	X	X	1892	2008
		<i>rupsen</i>	1	1										
24	Witte tijger	<i>Spilosoma lubricipeda</i>	17	600	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
25	Gele tijger	<i>Spilosoma lutea</i>	118	270	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
26	Sneeuwbeer	<i>Spilosoma urticae</i>	78	142	X	X	-	X	X	X	X	X	1948	2008
27	Rondvleugelbeertje	<i>Thumata senex</i>	5	5	-	-	-	-	X	X	-	X	1800	2008
28	Sint-jacobsvlinder	<i>Tyria jacobaeae</i>	95	657	X	X	X	X	X	X	X	X	1800	2008
		<i>rupsen</i>	9	4499										
29	Prachtbeer	<i>Utetheisa pulchella</i>			-	X	-	-	-	-	-	-	1961	1961